

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Aplikace teorie kognitivní disonance na nevyplněná proroctví

Theory of cognitive dissonance applied to failed prophecies

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th.D.

Autor:

Anna Stryhalová

Praha 2016

Poděkování

Chtěla bych poděkovat doc. PhDr. Zdeňku Vojtíškovi, Th.D. za vedení mé bakalářské práce, cenné rady a pomoc při jejím zpracování a také za jeho vstřícnost při konzultacích.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou bakalářskou práci „Aplikace teorie kognitivní disonance na nevyplněná proroctví“ vypracovala samostatně s použitím níže uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 7. 4. 2016

Anna Stryhalová

Anotace

Bakalářská práce se zabývá teorií kognitivní disonance, formulovanou Leonem Festingerem. Teorie je aplikována na hnutí Nového věku ve vztahu k jeho očekávání transformace lidstva roku 2012.

Klíčová slova

Leon Festinger, kognitivní disonance, New Age, transformace světa, Osud.cz, Jiří Mašek

Annotation

This bachelor's thesis focuses on the theory of cognitive dissonance coined by Leon Festinger. This theory is applied to the New Age movement in relation to its expectation of transformation of human kind in the year 2012.

Keywords

Leon Festinger, cognitive dissonance, New Age, transformation of the world Osud.cz, Jiri Masek

Obsah

1. Úvod	1
2. Teorie kognitivní disonance a historie jejího vzniku	2
2.1 Příběh Marion Keech a skupiny Seekers	2
2.2 Způsoby a podmínky odstranění disonance.....	7
2.3 Adaptační strategie	8
2.4 Vlivy a podmínky při volbě adaptační strategie	10
3. Hnutí nového věku (New Age)	12
3.1 Rok 2012 a New Age.....	12
4. Mayská civilizace	14
4.1 Písemné prameny	15
4.2 Náboženství a duchovní život.....	15
4.3 Kalendář a proroctví	16
4.4 Proč právě Mayové a konec roku 2012?.....	17
5. Jiří Maria Mašek a OSUD.cz	19
5.1 Myšlenkový systém Jiřího Maška.....	20
5.1.1 Individuální transformační změny	21
5.1.2 Globální transformační změny.....	23
5.1.3 Teorie globální vlády	24
5.2 Osud.cz, jeho cíle a předpovědi pro rok 2012	27
5.3 Po roce 2012	30
5.4 Shrnutí.....	31
6. Závěr	33
6.1 Aplikace teorie kognitivní disonance na Maškovu transformaci v roce 2012.....	33

1. Úvod

V úvodní části této bakalářské práce bych chtěla přiblížit, co je to kognitivní disonance, historii jejího vzniku, v jejichž počátcích stojí americký vědec Leon Festinger a tým jeho spolupracovníků. Ve své knize *When Prophecy Fails* přišel s novým objevem, ve kterém poukazuje na skutečnost, že i přes nenaplněná proroctví jsou hnutí schopna přežít. Svou teorii vyložil na příběhu paní Keech a skupiny Seekers, která se kolem ní utvořila, v padesátých letech minulého století. Ona, spolu s touto skupinou očekávala konec světa skrze záplavy, které jej měly způsobit. I přesto, že k žádným záplavám nedošlo, hnutí se s tímto faktem dokázalo vyrovnat a přežilo svůj „konec“. Důvodům, vlivům a podmínkám, za kterých je možné přečkat zklamání z neuskutečněných představ, se věnuje další část práce. Některé teorie jsou založeny na skutečných případech, jiné jsou spíše hypotetické. Je obtížné vysledovat veškeré pohnutky lidské duše a zobecnit je na pár teorií. I tak ale tabulka kanadského vědce Dawsona poslouží jako dobrý příklad pro ta nejčastější zdůvodnění při neuskutečněných proroctvích.

V další části se už začneme zabývat rokem 2012 a očekáváním s ním spojeným. Konkrétně se zaměříme na hnutí Nového Věku, jeho spojitost s tímto letopočtem a Mayskou civilizací, která je ponejvíce dávána do souvislosti s rokem 2012, přesněji řečeno její kalendář. Pokusím se přiblížit, jaké jsou důvody tohoto zpopularizování mayského národa a proč se většina představ v základu opírala o ně.

Poslední část se pak už bude věnovat jedné z nejvíce výrazných postav hnutí Nového Věku u nás, a tou je Jiří Mašek a jeho internetový portál Osud.cz. Skrze citované články a úryvky z jeho knih se pokusíme pochopit způsob jeho myšlení, která očekávání měl k roku 2012, jaká byla jeho vysvětlení po tomto roce a jak se promítly v jeho další činnosti. Na úplném konci pak srovnáme úvodní teoretickou část s touto praktickou a zjistíme, proč pro Jiřího Maška není nikterak zásadní, že se v roce 2012 nic nestalo, z hlediska jím hláсанých myšlenek.

2. Teorie kognitivní disonance a historie jejího vzniku

Teorie kognitivní disonance je teorie, jež spadá do odvětví psychologie zvané jako sociální psychologie. Zformulována byla v roce 1956 ve studii *When Prophecy Fails* autory Leonem Festingerem, Henry W. Rieckenem a Stanley Schachterem (dále Festinger et al.).¹ Její snahou je vysvětlit fungování lidského myšlení a následný postup člověka v těch případech, kdy nastane boj mezi dvěma protichůdnými kognicemi (myšlenkami, informacemi apod.), neboli boj mezi vlastním přesvědčením a skutečností.

Kognice mezi sebou mají dvojí typ vztahu, disonance a konsonance. O disonanci mluvíme v případě, kdy do sebe dvě kognice navzájem nespádají, kdy si navzájem odporují. Jinými slovy disonanci můžeme také vysvětlit jako duševní chaos, který u člověka vznikne, když je dotyčný uvězněn mezi dvěma neslučitelnými postoji, názory, idejemi. Protože disonance je pro člověka nepohodlná, je v lidském zájmu pokusit se jí redukovat, nejlépe zrušit.² Způsobům odstranění disonance se budu věnovat níže. Co je však pro takovou redukci důležité, je psychická podpora v blízkém okolí. Jak tvrdí Festinger: „Čím více lidí je přesvědčeno, že systém víry je správný, pak jasně musí být správný.“³ Dále také jeho snahou bylo ukázat, že spíše než pozměnit své chování, o které si říká protikladný názor, bude člověk spíše ochoten pozměnit svůj pohled na věc. Tedy přizpůsobit své myšlení svému chování.⁴

2.1 Příběh Marion Keech a skupiny Seekers

Svou teorii Festinger vyložil na vědeckém experimentu, který se svými kolegy provedl. Konkrétně na pozorování náboženské skupiny s názvem Seekers jejíž hlavní představitelkou byla Marion Keech, skutečným jménem Dorothy Martin (1900-1992). Ona, spolu s dalším okruhem lidí očekávala brzký konec světa, zničení naší planety skrze živelnou pohromu v podobě obrovské záplavy, která měla započít ve Spojených Státech. Datum této události bylo stanoveno na 21. prosinec roku 1955. Zachránit se bylo možné pouze s mimozemskou pomocí, a to nalodit se na kosmickou loď ze vzdálené planety Clarion. Tato loď se očekávala v předvečer potopy. Autory studie o selhání proroctví

¹Festinger Leon, Riecken Henry W., Schachter Stanley, *When Prophecy Fails: A Social and Psychological Study of a Modern Group that Predicted the Destruction of the World*. University of Minnesota Press 1956.

²Festinger, Leon, Henry W. Riecken, Stanley Schachter, *When Prophecy Fails...* str. 28.

³Tamtéž, str. 30: „If more and more people can be persuaded that the system of beliefs is correct, then clearly it must, after all, be correct.“

⁴Remeš, Prokop. Když selžou proroctví. *Dingir* 17(2)/2014, str. 47-49.

zajímalo, jak se společenství vyrovná se stavem, pokud nedojde k naplnění jejích předpovědí a k jakým to povede důsledkům, a tak v zájmu toto společenství co nejvíce prozkoumat a zajistit co nejvíce bezprostředních vědeckých materiálů, byly do skupiny Seekers nasazeni pozorovatelé z řad badatelů, předstírající zájem o cíle dané skupiny.

Paní Marian Keech bylo okolo 50 let, když začala pravidelně dostávat zprávy, jež ji byly zasílány jakýmsi vyšším bytím z planety jménem Clarion. Tato nadpřirozená síla paní Keechové oznámila, že naše planeta bude postižena záplavami a ona byla určena k tomu, aby tuto zvěst oznámila světu. Do kontaktu se s onou vyšší mocí dostala jednoho zimního rána, poté co se vzbudila s pocitem brnění v ruce, kdy následně vzala tužku a papír a její ruka začala psát rukopisem, který paní Keech ale nepatřil. Ukázalo se, že písmo patří jejímu otci, který ovšem již dávno zemřel.⁵

Nutno dodat, že ač se tento kontakt stál prvotním bodem dalších událostí, paní Keech již za sebou měla určité povědomí a zkušenosti s okultními a esoterickými naukami - ať už jako samouk nebo jako účastnice přednášek a seminářů. Jedním z hlavních děl, které upoutaly její pozornost, byla kniha „*Oahspe*“ s podtitulem „Kosmická Bible“, jejíž autor reverend John Ballou Newbrough sám své autorství popřel a označil se jen za písaře, který pouze zaznamenal určitou zvěst. Paní Keech věnovala čím dál větší pozornost kosmickému světu, nevyjímaje ani záhady létajících talířů.⁶

Zpráva, kterou zaznamenala od svého otce, nebyla nijak strhující. Týkala se instrukcí ohledně pěstování květin, které její otec vzkazoval své ženě, matce paní Keech. Sdělení byla ne vždy zcela srozumitelná, což paní Keech vedlo k úsudku, že když bude rozvíjet svou duchovní stránku pomocí modliteb, koncentrace a cvičení se v soustředění, získá tak schopnosti rozluštit vše z nových poselství. Na odpor a nezájem však narazila jak u své matky, tak i manžela. Paní Keech se ale nenechala odradit a dále věnovala své úsilí šifrování významů přijatých zpráv. Ty chodily nepravidelně, ať už několikrát denně či žádná za celý týden. Paní Keech v těchto zprávách spatřovala čím dál větší odpovědnost a předurčenost její osoby skrze Vyšší sílu. Tato Vyšší síla se po uplynutí určité doby, kdy paní Keech dosáhla vyššího duchovního stupně, představila jako „Starší Bratr“. Staršího Bratra zanedlouho vystřídal Sananda, soudobá podoba Ježíše Krista, který se jí stal hlavním zdrojem instrukcí a informací.⁷ Co se týká obsahů zmíněných zpráv, byly různorodé. Zahrnovaly ujištění o vyvolení paní Keech jako prostředníka mezi dvěma světy,

⁵ Tamtéž, str. 35.

⁶ Tamtéž, str. 35-36.

⁷ Tamtéž, str. 37-38.

zdůrazňovaly potřebu víry v pravdivost těchto sdělení, nabádaly ke sdílení s ostatními lidmi.

Poslední zmíněné se zprvu ne příliš dařilo. Jak již bylo řečeno, jen samotný manžel nikdy neuvěřil, že jeho žena komunikuje s jiným světem. Pár občasných nadšenců se sice našlo, avšak opravdoví věrní následovníci na sebe nechávali čekat, a to až do doby, kdy paní Keech navštívila klub, zabývající se létajícími talíři, kde vešla do kontaktu s Dr. Thomasem Armstrongem.

Thomas Armstrong byl lékař, který se svou ženou Daisy Armstrong před tím, než se usadili v městečku Colledgeville, sloužili jako zdravotníci při misi v Egyptě odkud se po pěti letech museli vrátit zpátky do Spojených států z důvodu vypuknutí II. světové války. Po návratu Daisy začala trpět úzkostmi, které doprovázely noční můry. Manželé protože neznali důvod těchto úzkostí, po něm začali pátrat. Zaměřili svou pozornost na studium okultních a mystických nauk (mimo jiné i na již zmíněnou knihu *Oahspe*), kam nyní zcela upnuli svou víru. Dr. Armstrong dokonce zorganizoval spolek, povětšinou mladých lidí, s názvem „Seekers“, kde se jednou týdně setkávali za účelem diskuze z oblasti nejrůznějších témat s cílem najít pravdu. Také se u něj objevil zvýšený zájem o létající talíře, což bylo prvotním pojátkem mezi manželi Armstrongovými a paní Keech. Jejich společné setkání bylo otázkou času. Vzájemné vztahy byly dokonce následně více prohloubeny poté, co paní Keech obdržela zprávu, ze které usoudila, že i Armstrongovi jsou součástí Sanandovy pozornosti, čímž dokonce vysvětlila příčinu nervových kolapsů paní Daisy. Armstrongovi a paní Keech se stali přáteli a začali se vzájemně navštěvovat. Četnost sdělení, která paní Keech dostávala, se začala stupňovat. Lišila se jak do obsahu, kterým bylo mnoho témat, jak Festinger dodává nejspíše v návaznosti na to, se kterými lidmi se paní Keech setkala, nebo jaké publikace četla, tak i do rozsahu – od jedné věty až po několik stovek slov.⁸

Ideologii, které paní Keech a manželé Armstrongovi věřili, nelze zcela zachytit. Pro představu z výňatků několika zpráv, lze uvést zmíněné informace, že planety jsou obydleny jakýmsi jsoucný, které se vyznačují vyšší inteligencí, moudrostí, dovednostmi a pod., podobají se lidem ale existují v jiné vibrační frekvenci.⁹ Jiná zpráva popisuje způsob života těchto existencí, nebo prostředí, ve kterém žijí. Dále Starší bratr prozradil, že je to neznalost Univerzálních zákonitostí, co působí utrpení na Zemi a tudíž je potřeba duchovně zdokonalit lidskou rasu na této planetě, aby bylo nastoleno světlo světa. Toto

⁸ Tamtéž, str. 41-45.

⁹ Tamtéž, str. 45.

světlo je již na blízku, jelikož vládá temnota, plná utrpení, šílenství, marnosti, se chýlí ke konci. Je tedy třeba věřit slovům „Tvůrce“, být poslušný a trpělivý.¹⁰

První zmínka o blížící se katastrofě přišla skrze ruku paní Keech 2. srpna. Byla popsána nejen předzvěst ale i následný hrůzostrašný průběh očekávané pohromy a její následky. Např. měla být kompletně změněna geografie planety Země, jejímž hlavním středobodem se stanou prakontinenty Mu i Atlantis. Země jako Francie, Anglie či Rusko se stanou pouze mořským dnem.¹¹ Přesné datum katastrofy bylo odhaleno až o něco později a to na 21. prosinec. Jak paní Keech tak i Armstrongovi pocítovali čím dál větší zodpovědnost a privilegium, které jim bylo svěřeno. Zodpovědnost varovat současný svět a výsadu toho, že to mohou být právě oni, kdo upozorní lidstvo. Pomocí kopií s informací o blížící se pohromě, které byly vyslány skrze media do světa, tato záležitost přestala být soukromou mezi paní Keech a manželi Armstrongovými, ale stala se naplno veřejnou a zapříčinila tak první krok ke vzniku hnutí jako takového.

Naléhavost zprávy, která byla do světa vyslána, nesetkala se ponejprve prakticky s žádným ohlasem. Proto Dr. Armstrong vyslal druhou depeši, kratší a důraznější v naléhání. Paní Keech však větší publicitě jejího prorockví nebyla nakloněna. Vřele odpovídala na všemožné dotazy veřejnosti, avšak nepokoušela se nikoho o své pravdě přesvědčit. Zato Dr. Armstrong vyvíjel aktivitu i za ostatní. Uplatnil zde skvěle své zkušenosti z misijní činnosti. Ani poté se mu však nedostalo takové pozornosti, jakou by si přál. Dostalo se mu jí až na oněch zmíněných setkáváních spolku Seekers.

Důležitým bodem, pro nás jako pozorovatele, byl vstup dvou osob. Byli jimi studenti sociologie (později přibyli další badatelé) kteří se ihned zúčastnili následujícího setkání Seekers, jež se mezitím přesunula do domu Armstrongových. Mezi listopadem a 20. prosincem mělo jejich společenství přibližně 33 členů, z čehož opravdové jádro tvořilo osm osob. Necelá polovina Seekers totiž buďto navštívila spolek pouze párkrát, nebo se naopak spíše zajímala o doprovodná témata probíraná ve spolku, jako např. o reinkarnaci, létající talíře, svět duchu apod., než o předpověď blížící se katastrofy v podobě povodně. Všichni tito členové tvořící jádro společenství, byli Dr. Armstrongem vyhodnoceni jako takzvaní „vybraní“, „vyvolení“ či „připravení“.¹² Tedy ti, kteří jsou předurčení k tomu, přežít potopu a to tak, že za pomoci létajícího talíře budou vzati na planetu Clarion. Dr. Armstrong o jednotlivých osobách rozhodl ať už na základě snů, které mu vypověděli nebo jednoduše rozpoznal v té a oné dané osobě člověka seslaného vyšší mocí. Po čase přišly

¹⁰ Tamtéž, str. 47.

¹¹ Tamtéž, str. 59.

¹² Tamtéž, str. 72.

stížnosti ze strany rodičů a studentů na způsob výuky a Dr. Armstrong byl následkem toho propuštěn z práce, což ale nejenom sám (i Keech) chápal jako součást vyššího plánu pro který je povolán.

Vstup do úzkého okruhu společenství okolo paní Keech si nežádal pouze osobní rozhodnutí každého jednotlivce. V mnoha případech to znamenalo vzdát se majetku, rodičovských a přátelských vztahů, odchod ze zaměstnání apod. Vše ve víře v proroctví paní Keech, která byla občas sama zmatena, co její ruka napsala. I nadále trvalo pravidlo nikoho z vnějšího světa nepřesvědčovat, pouze pokud dotyčný bude ochoten naslouchat, tak zněla vůle Vyššího bytí. S blížícím se datem proroctví se společenství dokonce „uzavřeno“ a bylo odmítáno přijímat další členy. Tvůrce, Vyšší bytí, si zatím dokonce v jistých případech dělal legraci. Prohlásil, že jedna z členek se stane matkou Ježíše, který se narodí každým okamžikem. Úkolem tohoto vtípu bylo ukázat, že nic není nemožné a může se stát cokoliv.¹³

Celé dění ohledně společenství se postupně dostalo na veřejnost a sklidilo značný posměch. Velký podíl na tomto výsměchu měla média, ať už noviny, rádia či televize. I díky tomu se ve společenství stupňuje chaos a osudový 21. prosinec je v jednu chvíli dokonce přeložen až zrušen. To však nemá dlouhého trvání a zanedlouho jsou opět vydány pokyny potřebné k přípravě na předurčený den. Jedním z nařízení je např. příkaz odstranění jakýchkoli kovových předmětů, to aby létající talíř mohl bezpečně přistát a tak bylo umožněno nastoupit na palubu. Jednalo se o zipy, sponky, kovové knoflíky, přezky, hodinky, klíče, dokonce nebyla ušetřena ani spona u podprsenky. Příkladným vyplněním příkazu může být jeden z věřících, který dokonce odstranil i staniol ze svých žvýkaček, které měl v kapse. Myšleno bylo na vše: kdo měl u brýlí kovové obroučky, bylo dohodnuto, že než vstoupí na palubu talíře, brýle zahodí. Stejně jako boty kvůli kovovým špičkám.¹⁴

Když nastal 21. prosinec, ukázalo se, že je to pro naprostou většinu lidí planety, jež měla být zničena, úplně běžný den. Běžný den to byl do určité míry i pro okruh kolem paní Keech, ovšem s výjimkou toho, že s sebou přinesl vlnu smutku z nenaplněného a tolik očekávaného proroctví. Ještě několik minut po půlnoci vyšší silou bylo dáno vědět, že se jedná pouze o mírné zdržení, avšak toto zdržení se protáhlo do takové míry, že nešla popřít marnost nadějí.

¹³ Tamtéž, str. 76.

¹⁴ Tamtéž, str. 112.

Z našeho pohledu však na toto společenství největší úkol čekal až nyní – smířit se stavem, kdy nedošlo k naplnění očekávaných představ. Ze stran členů přicházely různé interpretace nastalé situace, avšak žádná neměla dostatek sil na úspěch, zklamání bylo příliš evidentní. Netrvalo ale dlouho. Ještě téhož dne, v ranních hodinách, přišla zpráva od Boha: jste zachráněni, katastrofa je odvolána a to díky světlu, které rozšířil dům paní Keech do celého světa. Tato zpráva, označena jako „Vánoční zpráva“ byla ihned vpuštěna do médií. Napětí ve skupině se uvolnilo, zklamání bylo zracionalizováno. Se změnou atmosféry přišla i změna postoje k novinám a publicitě. Nyní byla média vítána. Nastalo poskytování interview, rádio vysílání, zodpovídání otázek v telefonu, přijímání návštěv v domě. Nicméně ani tento stav nebyl zvláště uspokojivý, jak tvrdí Festinger et al.: *„In spite of the elegance of the „Christmas Message“ as a rationalization, there was still a clear need of some kind of confirmation. The dissonance created by the major disconfirmation still ranked.”*¹⁵ Nenaplněná očekávání byla sice zracionalizována, avšak trpká atmosféra nezmizela, a to ani přes ujištění vyšší mocí, že není třeba mít z budoucnosti strach, pokud budou pokračovat ve studiu, učení se a šíření světla ostatním lidem. Navzdory veškeré publicitě, skupina postupně ztrácela na atraktivitě.

2.2 Způsoby a podmínky odstranění disonance

Když zklame proroctví, v našem případě nenastane-li konec světa a kosmická loď se nedostaví, očekávali bychom, pokud ne okamžitý, tak alespoň postupný zánik představ a víry vážící se k dané předpovědi, celkový úpadek hodnot a hluboký smutek z očekávání, které nebylo naplněno. Proto můžeme být překvapeni, že zdroj radosti se stane zdrojem bolesti jen přechodně, do doby, než se přijde na způsob, jak překročit propast mezi vlastními představami a skutečností. Jinými slovy tedy jak odstranit disonanci. Kde bychom čekali zánik společenství z důvodu selhání páteřního bodu věrouky, může vzniknout nový začátek. Právě toto fascinovalo Festingera a jeho kolegy a podnítilo je k výzkumu a následnému rozvinutí teorie kognitivní disonance. I přesto, že byla tato jejich teorie postupem doby některými vědci zpochybňována (např. pro možné zkreslení z důvodu přítomnosti nasazených pozorovatelů) a překonána v dalších poznatcích, upozornila na důležitý fakt, a to že mnohá společenství přežívají svá nenaplněná proroctví.

¹⁵ Tamtéž, str. 183.

Tato tabulka¹⁶ uvádí, jaké bývají nejčastější postupy při odstraňování disonance a podmínky za kterých se tak děje. Jsou zde vymezeny adaptační strategie v situaci, kdy selže proroctví a dále podmínky, které ovlivňují tuto zvolenou strategii. Některé podmínky jsou přímo podloženy pozorováním konkrétních společenství, jiné jsou výsledkem širšího sociálního kontextu a představují určitý návrh.¹⁷

Adaptational Strategies	Influencing Conditions
(1) proselytization	(1) level of in-group social support
(2) rationalization - spiritualization -test of faith -human error -blaming others	(2) decisive leadership
(3) reaffirmation	(3) scope and sophistication of ideology
	(4) vagueness of the prophecy
	(5) presence of ritual framing
	(6) organizational factors

2.3 Adaptační strategie

Jednou z možností jak zvládnout zklamání z neuskutečněního proroctví je proselytismus, snaha o získání nových stoupenců. Tato alternativa ale není tak častá jako zbylé dvě. Tu hlavní a nejdůležitější roli zde představuje tzv. racionalizace. Jedná se o obranný mechanismus lidské psychiky, jehož úkolem je zdůvodnit něco neakceptovatelného, ospravedlnit své chování či myšlení a zdůvodnit původně odlišné motivy. Racionalizace je prvním krokem ke znovu potvrzení původních představ ve své podstatě. Obecně se dělí na čtyři základní druhy. Tím prvním typem racionalizace je tzv. spiritualizace.

¹⁶ Dawson Lorne L., When Prophecy Fails and Faith Persists: A Theoretical Overview. *Nova Religio* 1999, str. 63.

¹⁷ Tamtéž, str. 63.

*The prophesied event is reinterpreted in such a way that was supposed to have been a visible, verifiable, occurrence is seen to have been in reality an invisible, spiritual occurrence. The event occurred as predicted, only on a spiritual level.*¹⁸

Proroctví tedy bylo naplněno, ale na nepostřehnutelné úrovni. Konkrétním příkladem, kdy neuskutečněné proroctví bylo takto vysvětleno, může být společenství svědků Jehovových a jejich očekávaný konec světa v roce 1914, kde vysvětlením bylo, že Božího království skutečně bylo dosaženo, ale Kristova přítomnost je neviditelná.¹⁹

Dalším způsobem racionalizace je test víry. Proroctví bylo stanoveno správně, ale jak tomu bylo například ve společenství paní Keech, Bůh svůj záměr přehodnotil na základě vytrvalých modliteb svých věrných. Jak Dawson uvádí, existuje mnoho variant tohoto druhu racionalizace v závislosti na konkrétní víře, na okolních vlivech daného společenství, na pohotovosti a vynalézavosti vůdčí osobnosti skupiny, kulturním dědictví a celkovém kontextu.²⁰ Tyto závislosti, ať už ve větší či menší míře je třeba mít na paměti u každého typu racionalizace. Stejně tak i možnost dalších jejích podskupin a jejich vzájemné kombinace.

Velmi častým zdůvodněním nezrealizovaných představ je selhání člověka. Zpravidla se jedná o špatný lidský odhad při předpovědi, nepřesné porozumění proroctví či nedostatečnou morální vybavenost mezi následovníky. Příkladem mohou být opět svědci Jehovovi a jejich konec světa tentokrát předpovídaný na rok 1975.²¹ To, že předpověď byla mylně určená, ještě neznamená, že se neuskuteční v časy následující. Takové vysvětlení spíše může být přijatelné, než tvrzení, že tyto věci není v lidské moci předpovědět. Zejména z důvodu, jak podotýká Prokop Remeš, protože „*připustit omyl ve svých předpovědích dokáže jen člověk, který v těchto předpovědích nebyl ve skutečnosti příliš zaangażován.*“²² Čím více jsme byli nějaké myšlenky oddáni, hájili její důležitost a obětovali pro ni, tím těžší je přiznat, že jsme zastávali klam a náš rozum mohl naletět. Tento psychologický jev není nijak omezen pouze na určitou skupinu lidí, a už vůbec ne pouze s náboženským podtextem. Občas se týká každého člověka, jeho každodenního života. Můžeme mluvit o jakémsi útěku před nepříjemnými dopady při přiznání si skutečnosti. Jak bylo řečeno, vzhledem k tomu, že přiznat chybu může být obtížné, můžeme si naopak, paradoxně, povšimnout zesílení postojů v zastávaných názorech i po

¹⁸ Melton J. Gordon, *Spiritualization and Reaffirmation: What Really Happens When Prophecy Fails. American Studies* 26 (1985), str. 21.

¹⁹ Remeš, Prokop, *Svědkové Jehovovi: historický přehled*. Oliva 1995, str. 9-10.

²⁰ Dawson Lorne L., *When Prophecy Fails and Faith Persists: A Theoretical Overview. Nova Religio* 1999, str. 67.

²¹ Remeš, Prokop, *Svědkové Jehovovi: historický přehled*, str. 15-16.

²² Remeš, Prokop. *Když selžou proroctví. Dingir* 17(2)/2014, str. 49.

představení důkazů, které ji vyvrací. Spíše než o úmyslné lži bychom ale měli mluvit o sebeklamu, který nám pomáhá překonat disonanci.

Tím čtvrtým typem je racionalizace skrze obvinění vnějšího okolí společenství. Opět se nejedná o častý způsob překonávání disonance, ale může být uveden konkrétní příklad na UFO společenství Unarius (Unarius Academy of Science), kdy se očekávání hosté mimozemské civilizace nedostavili. Mimo jiné jako hlavní důvod bylo uvedeno, že lidstvo nebylo na potřebné úrovni k přijetí kosmické existence a ještě navíc produkovalo negativní emoce, které vytvořily špatné klima pro přistání UFO návštěvy. Nakonec se „zjistilo“, že to byla vlastně média, která celou záležitost nazvala proroctvím a ne Unarius, což může být dalším možným příkladem překonání disonance skrze vnější okolí.²³

Toto jsou příklady nejčastějších způsobů racionalizace. Ať už si zklamané společenství zvolí jakýkoli způsob zdůvodnění, a jakkoli je nebo není úspěšný, téměř vždy je to za účelem svého opětovného potvrzení a zrekonstruování svých základů pro budoucí možné působení. Aby ale určitá zvolená adaptační strategie mohla zafungovat, jsou potřeba i odpovídající podmínky pro zvolenou cestu při překonávání disonance.

2.4 Vlivy a podmínky při volbě adaptační strategie

Na čem skutečně mimo jiné velmi záleží, když nastane nečekaná situace z nenaplněných představ, je sociální soudržnost. Vzájemná podpora mezi členy a vědomí, že nejsme sami, kdo se cítí bezradně a jeho mysl je dezorientována. Velký vliv má ale i umístění této sociální podpory. Její význam lépe účinkuje, pokud je ona podpora soustředěna v co nejmenší geografické vzdálenosti, v nejlepším případě přímo kolem svého čelního představitele.²⁴ Čímž se dostáváme k další zásadní podmínce jak zmírnit dopad zklamání, a tou je klíčová role vedení. Pohotová reakce a nápaditost při selhání prorocství, uklidňování a ujišťování členů společenství, obnovení jejich motivace, udávat směr, to vše za podpory výjimečného charisma. „*They desperately want a reason to continue to believe and preserve their emotional and material investments. The leader's job is simply to provide an appropriate opportunity for this to happen.*“²⁵

Další vliv na vypořádání se s nepříjemnými dopady z prorocství má rozsah a propracovanost teorií a představ společenství, např. je důležité do jaké míry hraje

²³ Dawson, Lorne L., When Prophecy Fails and Faith Persists: A Theoretical Overview. *Nova Religio* 1999, str. 68.

²⁴ Dawson, Lorne L., When Prophecy Fails and Faith Persists, str. 71.

²⁵ Dawson, Lorne L., Prophetic failure in millennial movements. *The Oxford Handbook of Millennialism*. Oxford University Press 2011, str. 164.

plánovaná předpověď roli v kontextu celého systému víry a aktivit daného společenství. Jak Dawson podotýká, zde se Festinger et. al. mýlil, když proroctví zjednodušeně dělil pouze na „*true of false terms*“.²⁶

Roli může mít také fakt, do jaké míry je proroctví nebo předpověď jasně určená, a tedy jaký druh oběti byl pro ně přinesen. „*It's apparent that disappointment is likely to be greater in cases where more extreme actions have been elicited from followers.*”²⁷ Pod extrémními kroky si můžeme představit leccos. Ať už jde o zpřetrhání důležitých vztahů, rozprodání majetku či další jiná radikální rozhodnutí, vždy se tím o to více upevní vztah takto jednající osoby s vizí, pro kterou obětuje. Tady Dawson opět nesouhlasí s Festingerem et. al., a jeho pěti podmínkami se kterými definoval teorii kognitivní disonance,²⁸ konkrétně se třetí podmínkou. V té Festinger tvrdí, že „*víra musí být konkrétní a týkat se reálného světa*“. Dawson si naopak myslí, že čím více je proroctví matné a nekonkrétní, tím snáze je možné jej racionalizovat.²⁹

Mezi dvě poslední podmínky řadí Dawson selhání proroctví jako autoritativně určený krok, kde jak příprava na apokalypsu, tak i proces úspěšné racionalizace mohou sloužit k dalším účelům, jako například celková restrukturalizace společenství, jeho „očistná kúra“ či celková změna vědomí a myšlenkových postojů mezi členy. K té poslední podmínce řadí obecně řečeno různé organizační schopnosti členů společenství v rámci vyrovnávání při selhání proroctví.³⁰

Ať adaptační strategie nebo její podmínky, o všem se dá hovořit spíše teoreticky než prakticky. Do určité míry se jedná o uměle vytvořený konstrukt pro vědecké účely. Nejde je tak ostře vymezovat, všechny spolu navzájem souvisí a překrývají se a také jsou závislé na spoustě dalších vnějších vlivů. Je i potřeba dodat, že celkový rozsah zklamání z nenaplněných představ, jak ho vnímá vnější okolí, nemusí odpovídat skutečnému zklamání, jak jej vnímá dané společenství. „*In many cases the daily rewards of spiritual practice and social interaction in these groups are sufficient to account for the continued loyalty of members in the face of prophetic failure.*”³¹ A tak jak Dawson uvádí na závěr ve své studii, „*prophecy never really fails, it is fair to say that it rarely fails.*”

²⁶ Dawson, Lorne L., *When Prophecy Fails and Faith Persists*, str. 73.

²⁷ Tamtéž, str. 74.

²⁸ Festinger Leon, Riecken Henry W., Schachter Stanley, *When Prophecy Fails*, str. 56.?

²⁹ Dawson, Lorne L., *When Prophecy Fails and Faith Persists*, str. 73.

³⁰ Tamtéž, str. 74-75.

³¹ Dawson, Lorne L., *Prophetic failure in millennial movements*, str. 166.

3. Hnutí nového věku (New Age)

Hnutí nového věku (New Age) představuje proud myšlení a praxe, který spojuje mnoho prvků řady nejrůznějších náboženských tradic. Vychází z tradice ezoterismu, přesněji řečeno Západního ezoterismu, proudu rozvinutého na západě. O hnutí New Age však nelze mluvit jako o jeho přímém následovníku. Můžeme zmínit tři zásadní věci, kterými se toto hnutí liší od svých kořenů v Západním esoterismu. Především je to demokratizace, která učinila z hnutí masovou záležitostí. Tajná společenství a uzavřená bratrstva byla zcela nahrazena veřejnými spolky a sdruženími. Dalším typickým znakem, výrazně spjatým s Novým věkem je přínos nového oboru. Tím je propojení psychoterapeutických metod s náboženskými přesahy. Třetí charakteristikou je pak myšlenka transformace (od jedince až po celý svět).³²

Nový věk ale není pouze nové náboženské hnutí. Je to hnutí, které zasahuje do nejrůznějších oblastí, od léčitelství, přes školství, ekonomiku i politiku. Vždy ale ve spojení se spiritualitou. Mění se paradigmaty, která byla v daných oblastech zastávána. V medicíně se například mimo jiné klade větší důraz na propojenost těla a mysli, ve školství zase na individualitu studujícího, obecně se zdůrazňuje ekologická zodpovědnost atd.³³ Tato změna v myšlení má odvrátit svět od jeho mechanického a materiálního charakteru a naopak moderní poznatky propojit s moudrostí dávných věků a spiritualitou.

3.1 Rok 2012 a New Age

V souvislosti s tématem této práce bychom se měli pozastavit právě u myšlenky transformace v hnutí New Age. Ta úzce souvisí se zmíněnou přeměnou pohledu na svět. Milenialismus, tedy očekávání nového a lepšího světa v dohledné době, ale nemá v rámci hnutí Nového věku jednotnou podobu. „*Hnutí Nového věku sice vzrostlo z kořenů progresivního milenialismu, a tento přístup je v něm nadále dominantní, ale v souvislosti s očekáváním roku 2012 se objevily i katastrofické prvky.*“³⁴ Ať už určité hnutí zastává tu či onu podobu mileniální představy, rozhodujícím faktorem v jejím naplnění nebude ani Bůh ani jiná vyšší moc, ale ochota člověka, u kterého vše začíná, transformovat se. Lepší osud lidstva je tedy zároveň závislý na jeho vůli. Je ale nutno dodat, že „*očekávání spojená*

³² Vojtíšek, Zdeněk, *Encyklopedie náboženských směrů v České republice*. Portál 2004, str. 283.

³³ Lužný, Dušan, *Nová náboženská hnutí*. MU Brno 1997, str. 89-91.

³⁴ Vojtíšek, Zdeněk. Transformace je blízko. *Dingir* 14(1)/2011, str. 10.

*s rokem 2012 není možné přisoudit celému hnutí Nového věku podobně, jako není možné tvrdit, že by hnutí bylo v celé své historii a ve všech svých podobách ve stejné míře mileniální.*³⁵

V České republice působí mnoho náboženských a spirituálních společenství. Ve většině případů jde o malé skupinky, které rychle zanikají. Tyto spolky pak nejsou ani státem registrovány. Jsou ale i takové, které mohou dosáhnout až několika stovek osob a získat tak na významu. V takovém případě mohou být podle nového zákona z roku 2002 registrovány, především na základě žádosti doložené třemi sty podpisy členů a podporovatelů.³⁶

³⁵ Tamtéž, str. 10

³⁶ *Náboženství světa* / kolektiv autorů: Daniel Berounský ... [et al.]. MU Brno 2009, str. 52.

4. Mayská civilizace

Do souvislosti s rokem 2012 jsou nejvíce dávání Mayové a „konec“ jejich kalendáře. Na ně se odkazovala většina proudů očekávajících, pokud ne zrovna konec světa, tak více nebo méně výrazné změny, které proběhnou na Zemi. Proto je potřeba říci něco více k této dávné civilizaci pro lepší představu o myšlenkovém prostředí, ze kterého vyvstaly předpovědi a novodobá prococtví vážící se k roku 2012.

Mayské dějiny dělíme na tři období: období *překlasické* (1500 př. n. l. – 3. stol. n. l.); období *klasické* (3. – 9. stol. n. l.), též nazýváno jako Stará říše; a období *poklasické* (9. – 15. stol. n. l.), nazýváno Novou říší nebo také maysko-toltéckou. Jejich říše se rozkládala na území tzv. Mezoameriky (nezaměňovat se Střední Amerikou) a zahrnovala většinu dnešního Mexika, Guatemalu, Belize a část Salvadoru a Hondurasu. Zajímavostí je, že ač v této oblasti nikdy nedošlo k objevu kovů (mimo kovy drahé, používané především na šperky) ani kola, jednalo se o velmi vyspělou společnost.³⁷

Mayský národ jako takový ve své podstatě neexistoval. Jednalo se o společenství různých kultur, různých jazyků (až na 30), odlišného politického uspořádání atd. Co bylo však všem společné, byly především náboženské představy, základní kosmologie a systém symbolů. Mayové žili v městských státech, v jejichž čele byl tzv. *halach uinic* (územní náčelník, doslova „pravý muž“). Jejich společnost byla rozdělena do čtyř hlavních vrstev: šlechtu (*almehenob*), kněžstvo (*ahkinob*), prostý lid (*ah chembal uinicob*) a otroky (*ppencatob*). Náboženské i civilní hodnosti byly ve většině případů dědičné a funkce byly obsazovány šlechtickou vrstvou, zatímco prosté obyvatelstvo žilo na okraji měst a vesnic (vzdálenost domu od ústředního náměstí závisela na mužově postavení ve společenské hierarchii) a živilo se pěstováním kukuřice (tzv. milpové zemědělství) na půdě, která byla ve vlastnictví obce.³⁸

V historii této civilizace došlo ke dvěma zásadním kolapsům, k tzv. předklasickému a klasickému. Jejich přesné příčiny nejsou dodnes známe (klimatické změny, demografický nárůst, soupeření o moc,...) a jakkoliv vážné byly jejich dopady, na mayskou kulturu nezapůsobily fatálně, ovšem města, na kterých se kolaps podepsal, byla poznamenána nevratně. Avšak ta nejzásadnější změna v mayských dějinách přišla až v 16. století, kdy došlo k setkání jejich kultury s evropskou. Tato událost odstartovala proces dobývání

³⁷ Kostičová, Z. Marie, 2012: *Mayský kalendář, transformace vědomí, dva světy a rovnováha*. Malvern, edice Religio 2011, str. 24.

³⁸ Morley, G. Sylvanus, *Mayové*, Orbis 1977, str. 83-91.

(*conquista*) mayského území novými dobyvateli, Španěly. Kolonizátoři s sebou mimo jiné nesli novou křesťanskou víru, kterou se zde františkánští mniši snažili rozšiřovat. Oblast Yucatánu se tak začala dělit na podrobené a nepodrobné území, *tierra de paz* a *tierra de guerra*.³⁹

4.1 Písemné prameny

Písemné prameny, které máme k dispozici pro studium mayského života a kultury jsou pouze čtyři knihy (kodexy). Tisíce knih bylo spáleno evropskými dobyvateli, kteří sem připlouvali a postupně ničili tyto knihy jako odporující křesťanskému učení. Těmi kodexy jsou kodex *Pařížský*, *Drážďanský*, *Madridský* a *Grolierský*. Obsahově zachycují náboženské představy, vědecká pozorování, avšak největší důraz je v nich kladen na astrologii. Mimo tyto dochované písemné prameny existuje ještě mnoho nápisů vytesaných na mayských stavbách a předmětech. Ani jeden z kodexů nás však neinformuje o historických událostech, ač své dějiny Mayové zaznamenávali pomocí hieroglyfů. Nic z toho se nám nedochovalo. Stručný přehled mayských dějin byl zaznamenán až zpětně, po konkvistě a s pomocí španělské abecedy. Z tohoto hlediska, zaznamenání svých dějin, jsou významné zejména tzv. knihy *Chilam Balam* obsahující mimo historii také mýty, rituály a domorodá proroctví. Existuje pak ještě řada takto vzniklých a dochovaných rukopisů. Za vrchol všeho, co z mayské literatury máme dostupné, můžeme asi označit knihu *Popol Vuh*, posvátnou knihu Mayů.⁴⁰

4.2 Náboženství a duchovní život

Náboženství Mayů úzce souviselo se všedním životem a nelze je od sebe oddělit. Představovalo propracovaný filozofický systém, jehož součástí bylo uctívání času, personifikovaných přírodních sil, nebeských těles apod. Vyznačovalo se silným dualismem dobrých a zlých sil, které spolutvoří osud a duši člověka. Význam jednotlivých bohů se lišil, každá komunita, jedinec, oblast, měla svá hlavní božstva (např. božstvo kukuřice, deště, větru, smrti, ale i sebevraždy). V mayských představách hraje důležitou roli také peklo a ráj. Peklo, nazývané *Mitnal*, kde vládne Pán smrti a ráj, kam se ubírají ti, kdo si zaslouží klidný odpočinek. Obě místa jsou konečným příbytkem duše, protože Mayové

³⁹ Křížová, Markéta, *Mayové: Více než záhady dávné civilizace*. Aleš Skřivan ml., edice Karavela 2011, str. 68-77.

⁴⁰ Morley, G. Sylvanus, *Mayové*, str. 147-151.

věřili, že nemůže zemřít a je jí tedy určeno žít věčně.⁴¹ K naklonění si a uctění bohů za účelem udržení chodu a řádu světa i vesmíru sloužili Mayům nejrůznější obřady a rituály. Od potravin a vzácných předmětů až po živé oběti. Obětování člověka bylo veřejným představením a nejčastějším způsobem bylo vyrvání srdce oběti. Krví z ještě tlukoucího srdce pak byla potřena socha příslušného boha. Ženy a děti byly obětovány stejně často jako muži. Pokud se jednalo o významnou oběť, např. odvážného vojáka, tak výjimkou nebyl ani rituální kanibalismus. Mělo se za to, že oběť se v průběhu rituálu stává bohem, na jehož počest se obřad koná a jeho pozřením do sebe tak člověk dostane božskou sílu.⁴²

4.3 Kalendář a proroctví

Mayský život se řídil třemi hlavními kalendáři, solárním (*haab*), sakrálním (*tzolk'in*) a tzv. dlouhým počtem. Solární rok měl 365 dnů a byl využíván zejména pro zemědělské účely nebo stanovení svátků. Posvátný kalendář měl dnů 260, nebyl založen na žádném astronomickém pozorování a sloužil především k věšteckým a rituálním účelům. Mýty o konci světa se týkají třetího zmíněného, kalendáře, Dlouhého počtu (započal 11. srpna 3114 př. n. l. a jeho konec byl stanoven na 21. 12. 2012). Základní jednotkou tohoto kalendáře byl den (oproti evropskému roku) a číslo 20, protože Mayové počítali v dvacítkové soustavě. Údaj dlouhého počtu se vyjadřoval pěti čísly oddělených tečkami. Úplné mayské datum je pak kombinací dlouhého počtu s daty ostatních cyklů.⁴³

V souvislosti s mayskými kalendáři je potřeba zmínit, že Mayům v první řadě nešlo o exaktní přesnost, ale náboženskou a symbolickou smysluplnost. To znamená, že docházelo k manipulaci s výpočty, daty, zpětnému dopočítávání apod.⁴⁴

Prosinec 2012 ovšem není jedinou teorií o konci světa „podle mayských výpočtů“. Jde ale o nejvíce rozšířenou verzi. Záleží totiž podle jaké korelace mezi mayským a evropským měřením času se ten který pozorovatel řídí. Tou obecně přijímanou je tzv. GMT korelace (od počátečních písmen jmen autorů: Goodman – Martinez – Thompson). Tato korelace nevychází z astronomických poznatků, ale byla odvozena z dat v mayských koloniálních dokumentech z 16. století. V sedmdesátých letech byla provedena

⁴¹ Tamtéž, str. 105-112.

⁴² Křížová, Markéta, *Mayové: Více než záhady dávné civilizace*, str. 53-54.

⁴³ Kostířová, Z. Marie. Mýty o konci světa a klasičtí Mayové. *Dingir* 14(1)/2011, str. 11.

⁴⁴ Kostířová, Z. Marie, 2012: *Mayský kalendář, transformace vědomí, dva světy a rovnováha*, str. 30-31.

astronomická analýza, která tuto korelaci potvrdila, a právě kombinace dvou nezávislých přístupů dodala této korelaci na důvěryhodnosti a stala se nejvíce rozšířenou.⁴⁵

4.4 Proč právě Mayové a konec roku 2012?

Jak již bylo zmíněno, mayský kalendář Dlouhého počtu hlásil svůj konec 21. 12. 2012. Proč se však tento pouhý předěl v čase tak masově rozšířil a utvořil jádro předpovědí o roce 2012? V nejčastějším případě tyto úsudky vychází ze starého aztéckého mýtu o čtyřech sluncích. Mýtus hovoří o tom, že velké časové cykly se řídí vznikem a zánikem slunce. Každý cyklus je ukončen jinou katastrofou a doba mezi nimi, je temným bezčasím. Náš svět se nachází v pátém věku, o kterém se předpokládalo, že bude dovršen tzv. 13. baktúnem (Dlouhý počet tvořilo 13 baktunů neboli 1 872 000 dní). Je třeba však zmínit dvě věci. Jednak je potřeba si uvědomit, že Dlouhý počet, není autonomní časovou periodou, ale je součástí daleko rozsáhlejších chronologických cyklů, a dále, že jediným dochovaným pramenem, který se k datu 13.0.0.0.0, tedy ke konci 13. baktúnu váže je tzv. monument 6 z města Tortuguero.⁴⁶ Při podrobné analýze ale vědci došli k závěru, že ani tento, ani jiný mayský pramen neinformuje, co se má při tomto datu stát. O zmíněném monumentu 6 hovoří jako pouze o návodu, jak usmířit zlé božstvo a tak odvrátit hrozné následky, které by mělo jeho neuctění.⁴⁷ Tento dokument tedy připouští možné komplikace a katastrofy, které mohou nastat, konec světa zde ale zmíněn není.

Proč ale zrovna tato dávná kultura se stala středem pozornosti? Jak už bylo řečeno, Mayská civilizace byla Evropou objevena poprvé v 16. století. Postupem doby ale zájem o cizokrajnou oblast upadal. Ke znovuobjevení došlo zhruba v 19. století, kdy nejrůznější cestovatelé či amatérští nadšenci začali přijíždět do těchto míst a tak se znovu zajímat o tou dobou vcelku zapomenutou kulturu. Vzrůstalo všeobecné nadšení a fascinace starou civilizací, její architekturou, exotickým prostředím, vyspělostí v oblasti pozorování vesmírných těles a matematických výpočtů. To vše dávalo podnět pro zapojení fantazie a přisuzování Mayům i vysoký morální kredit, hlubokou moudrost, politicky vyspělou společnost. Tuto idealizaci mayské civilizace mírně narušilo vyluštění mayského písma a objev nových fresek. Tehdy už se také začalo mluvit o hrůzném zacházení s válečnými zajatci, lidských obětech obecně a zmanipulovaných údajích z nábožensko-politických

⁴⁵ Tamtéž, str. 34.

⁴⁶ Tamtéž, str. 44.

⁴⁷ Tamtéž, str. 50.

zájmů.⁴⁸ Avšak dřívější fantazie si, jak píše Z. M. Kosticová, „začaly žít vlastním životem daleko za hranicemi vědy. Idealizovaná představa o Mayích, ať už jakkoli utopická a neudržitelná, se mezitím přelila do populární kultury a začala inspirovat spisovatele i myslitele nových duchovních proudů (...). Zatímco v době nejsilnější převahy křesťanství byli Mayové prostě poblouznění vyznavači d'ábla, které Satan v rouše domorodých bohů nutil dělat strašlivé věci, ve dvacátém století se z nich postupně stala ideální civilizace, jejíž moudrost je dodnes platná a od níž se má naše upadlá kultura mnoho co učit.“⁴⁹

⁴⁸ Tamtéž, str. 57-65.

⁴⁹ Tamtéž, str. 67.

5. Jiří Maria Mašek a OSUD.cz

Pro samotnou aplikaci teorie kognitivní disonance jsem vybrala českou osobu New Age hnutí, Jiřího Maška a jeho internetový portál OSUD.cz.

Jiří Maria Mašek u nás patří k předním osobnostem hnutí Nového věku. Do širšího povědomí se dostal zejména díky tomu, že od roku 1999 provozuje internetové stránky OSUD.cz, kde spolu s dalšími autory publikuje články s tématy spirituality, zdravého životního stylu, esoteriky a duchovna. Mašek je dále spoluzakladatelem duchovní skupiny Blaník, od roku 2004-2010 provozovatel Akademie nové slovanské spirituality a v roce 2007 otevřel Hvězdné centrum „Je mi jasno“ v Praze na Vyšehradě.⁵⁰ Na svém internetovém portálu se taktéž zabývá transformací, jak osobní, tak i okolí ve kterém člověk žije. Právě na toto téma se zaměříme a to především ve spojitosti s rokem 2012. Nebudeme čerpat pouze ze zmíněných internetových stránek, ale i ze dvou knih, které Mašek v letech 2008 a 2010 vydal. Jedná se o soubor článků z Osudu.cz a Maškových osobních myšlenek.

Nejprve ještě pár detailních informací k osobě Jiřího Maška. Narodil se roku 1970 a jak tvrdí, „*již odmala cítil vnitřní potřebu aktivně zasahovat do společenského dění*“. Po roce 1994, vážně onemocněl, podle jeho slov – díky Bohu, což se odrazilo v jeho dalším myšlení. Klasická medicína ho nakonec označila za zdravého, ale Mašek byl jiného názoru a uspokojení našel až v medicíně alternativní. Z tohoto prostředí se postupně formovaly základy k dalším činnostem prohlubujícím jeho rozmanité představy světa. A tak koncem roku 1999 byl založen internetový portál Osud.cz, o rok později další portál Samol léčba.cz a na jaře 2001 inicioval a spoluzaložil duchovní hnutí Blaník a to z důvodu „*že již nechceme jen s rukama v klíně přihlížet dalšímu vývoji lidstva směrem k materialismu, náboženské nesnášlivosti a možné ekologické katastrofě, rozhodli jsme se začít pracovat na založení hnutí pro uskutečnění změny toho vývoje*“.⁵¹ Poté, „*krátce po 11. září 2001 jsem si uvědomil závažnost probíhajících světových událostí a rozpoznal hrozící okamžik nástupu nového, tentokrát již celoplanetárního světového totalitního režimu a postupném ukrajování občanských práv a svobod*“.⁵² K další zlomové události podle jeho slov došlo v červnu 2003, kdy „*v pražském metru prožil mystický zážitek, který pro mne znamenal osvícení a bod definitivního spirituálního probuzení a uvědomění si své Cesty a Cíle. Zjevil*

⁵⁰ Vojtíšek, Zdeněk. Jiřík proti draku. *Dingir* 14(1)/2011, str. 21.

⁵¹ Jiří Mašek, Hnutí, *Osud.cz* 2001, <http://www.osud.cz/hnutí/>, staženo: 14. 3. 2003.

⁵² Jiří Mašek, ANoSS – „Osvícení není změnou, ale pouze poznáním...“, *Anos.cz* 2004, <http://www.anos.cz/cile.html>, staženo: 9. 6. 2007.

*se mi a promluvila ke mně bytost Joshui z Nazaretu, známého též pod označením Ježíš Kristus, spirituálního patrona naší planety. Naplno jsem procítil sílu bezpodmínečné Lásky a Světla.*⁵³ V témže roce „*v meditaci mi přichází vize otevření jakéhosi centra v budoucnu...když se ptám na datum, vidím ho jasně: říjen 2007.*“⁵⁴ A tak se i stalo a „*10. 10. 2007 v 18:18 SEČ se uskutečnilo slavnostní zahájení a vysvěcení prostor Hvězdného centra Je mi jasno! Jiřího maška .*“⁵⁵ Ještě předtím v roce 2004 Mašek otevřel Akademii Nové slovanské spirituality, tentokrát jako výsledek „*svých rozmluv s Ježíšem*“ s cílem „*přispět ke spirituální obrodě společnosti a zejména pak naplnění duchovního poslání českých zemí. Veškeré poselství a učení Ježíšovo bylo v minulosti církevními kruhy zmanipulováno, zdiskreditováno a využito ve prospěch úzké skupiny lidí za účelem mocenských zájmů.*“⁵⁶ Jiří Mašek je přesvědčen, že je nadán schopností „*získávat z univerza odpovědi na položené otázky*“, mluví o ní jako o daru, s jehož pomocí pomáhá lidem odstraňovat příčiny jejich problémů. „*Přesnost mých diagnóz, aniž bych znal cokoli jiného, než jméno klienta či klientky, občas šokuje i mne. Lze tedy jen poděkovat Univerzu za tento dar. (...) Třeba zdravotní diagnostika a odstraňování bloků mi jde perfektně, naopak třeba pohledy do budoucnosti moc ne.*“⁵⁷

5.1 Myšlenkový systém Jiřího Maška

Na začátek je potřeba si říci, jak se vlastně Mašek dívá na současný svět a v čem podle něho spočívá jeho transformace. Podle něho náš svět, který vnímá jako starý, „*se už nyní začíná poměrně rychle rozkládat a vše, co bylo stvořeno ze strachu, temnoty, v rámci pokřiveného obrazu reality a bez spojení s Duchem a se samotným Bytím, bude muset pod tlakem obrovských svazků Světla postupně kapitulovat a odejít. Vše projde ohněm zničení a pak jako Fénix vstane znovu z popela, aby se postupně vytvořil zárodek nové civilizace Zlatého věku.*“⁵⁸

Význam samotného roku 2012 chápe především jako příležitost, jako „*Zlatou bránu, do které mohou vstoupit ti hledající, jenž upřímně touží po změně, po přerodu*

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Jiří Mašek, Centrum Jiřího Maška & přátel v Praze na Vyšehradě OTEVŘENO!, *Osud.cz* 27. 9. 2007, <http://www.osud.cz/cs/clanek.php?id=54>, staženo: 31. 5. 2009.

⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁶ Jiří Mašek, ANOSS – „Osvícení není změnou, ale pouze poznáním...“, *Anos.cz* 2004, <http://www.anos.cz/cile.html>, staženo: 9. 6. 2007.

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ Mašek, Jiří. *2012 Zlatá brána otevřena*. Jiří Mašek 2008, str. 8.

*samotného nitra věcí, ti, kteří si uvědomují základní pravidla Vesmíru.*⁵⁹ Konkrétní „mayské datum“ 21. 12. 2012 pak jako „*mohutný začátek dalších jevů, něco jako startovací zážeh, nebo ohňostroj*“⁶⁰, přičemž, ač fascinován mayským národem a jeho zběhlostí v astronomii a matematice, nevyklučuje, že průběh transformace už započal (hovoří o letech 1988, 1989, 1998 či 2008). I když se nejvíce přiklání k roku 2012 (jeho dvě stěžejní díla o transformaci už v samotném názvu nesou rok 2012), můžeme říci, že pro Maška není samotné datum natolik významné jako samotný fakt transformace. Ta než se skutečně uskuteční, má jí předcházet řada změn, a to na úrovni jak individuální, tak i globální.

5.1.1 Individuální transformační změny

Osobní transformaci člověka má podle Maška doprovázet spousta fyzických příznaků, protože „*se vaše tělo připravuje na nový, vyšší stav bytí. Přinejmenším vaše část již nechce být více ve Starém.*“⁶¹ „*Portálem mezi fyzickým hmotným tělem a sférami energie světla je endokrinní či hormonální systém těla, proto lze tušit, že se transformace bude na tělesné rovině dotýkat právě těchto „senzorů“.* Počítejte s tím, že se ocitnete na *hormonální houpačce.*“⁶² Proto Mašek věnuje velkou pozornost systému čaker, jelikož „*už ve starověkých textech jsou čakrová centra dávána do přímé souvislosti s činností jednotlivých žláz endokrinního systému fyzického těla.*“⁶³ Tato „*energetická centra, kde obrovskou rychlostí rotuje energie*“ popisuje vcelku podrobně. Umístění čakry, její vlastnosti a také funkce (harmonické i disharmonické). Fyzické příznaky transformace právě „*často „cestují“ po čakrách“ a „mnohdy se projevují opravdu velmi naléhavě, hluboce a nepříjemně.*“⁶⁴ Tyto příznaky podle Maška nejprve zažívaly a zažívají lidské bytosti s vyššími vibracemi, někdy označované jako indigoví. Je jich celá řada. „*Tím zásadním fyzickým pocitem je tlak. Tělo reaguje, jako by bylo v nějaké tlakové komoře. Různě se nafukuje, nemůžete dýchat, srdce splašeně poskakuje a sem tam nepravidelně probouchne...*“⁶⁵ Dále např. Mašek upozorňuje na problémy s dýcháním, závratě, ztráta rovnováhy, slyšiny a vidiny, ztráta paměti, bolesti hlavy, zubů, krvácení z nosu, návaly

⁵⁹ Tamtéž, str. 7.

⁶⁰ Tamtéž, str. 15.

⁶¹ Mašek, Jiří. 2012 *Zlatá brána otevřena*, str. 109.

⁶² Tamtéž, str. 69.

⁶³ Tamtéž, str. 69.

⁶⁴ Tamtéž, str. 104.

⁶⁵ Tamtéž, str. 105.

horka atd. Všechny příznaky se snaží vysvětlit a ubezpečit tak každého komu se tak děje, že i když „možná přijdou dny, kdy budete cítit potřebu zajít k lékaři (...), tak bohužel pro přátele snadných řešení, ani antidepressiva či jiné léky nejsou to, co by vám ve vyšší formě transformace pomohlo. Spíše naopak.“⁶⁶ „Nečekejte žádnou pomoc od bílých plášťů. Z povahy věci se jí nemůžete v tomto případě dočkat.“⁶⁷, upozorňuje Mašek.

Fyzické příznaky jsou samozřejmě doprovázeny i příznaky psychickými, pocitovými. „V první fázi to je zřejmé zvýšení chaosu. Tak, jak se stáváte více vycentrovaní uvnitř klidu své Duše a Boží existence sjednocovacího procesu, vnější svět se stále více jeví jako ještě více chaotický.“⁶⁸ Následují pocity naprostého nedostatku času, strachu, smutku, prázdnoty a osamocení, dezorientace, děsivé sny anebo naopak žádné, a spousta dalších.

Transformace k lidem podle Maška může promlouvat i skrze číselné kombinace. Budete mít „pocit, že na vás neustále vyskakují stejná čísla. Nejdříve to jsou různé dvojkombinace typu 22:33, později se ve vlnách objevují kombinace jedniček a dvojek, ano, 2012 k vám právě vysílá se paprsky času...“⁶⁹ Mašek k tomu podotýká, že „důvodem je váš biologický systém, který je připraven k posunu na další úroveň.“⁷⁰

Nové energie se „zejména v úvodních fázích Vzestupu budou střetávat se „starou energií“. Ta bude tuto novou energii, do té doby, než posílí, výrazně zatěžovat a srážet zpět. Bude to stejné, jako když si vegetarián dá špekáčka. Prostě vám bude blbě.“⁷¹ Právě v takovém období dle Maška bude třeba „určité „obrany“, lépe řečeno transformátoru či kondenzátoru... Tím se může podle mého názoru stát sdružování.“⁷² V nejlepším případě by se mělo jednat o partnera, ovšem za předpokladu, že je na stejném transformační vlně či „je ochoten, respektive schopen s vámi (nebo vy s ním) svůj náskok sdílet. (...) Pokud je váš partner za vámi ve větším rozestupu, bude to podle mého přinášet stále větší problémy. (...) Dočasným řešením je samota a maximální izolace od vnějšího („neprobouzejícího se“) prostředí. To je ovšem v současné době téměř nemožné.“⁷³ Roli „probouzejícího“ partnera tak podle Maška mohou nahradit komunitní centra, „neboť kolik z nás v této chvíli má partnera, se kterým hladce projde Vzestupem?“⁷⁴

⁶⁶ Tamtéž, str. 105.

⁶⁷ Mašek, Jiří. 2012 *Apokalypsa v přímém přenosu*. Jiří Mašek, str. 20.

⁶⁸ Mašek, Jiří. 2012 *Zlatá brána otevřena*. Jiří Mašek 2008, str. 111.

⁶⁹ Tamtéž, str. 115.

⁷⁰ Tamtéž, str. 129.

⁷¹ Tamtéž, str. 134.

⁷² Tamtéž, str. 133.

⁷³ Tamtéž, str. 133.

⁷⁴ Tamtéž, str. 134.

„Nezapomeňte, že celý problém transformace je energetická záležitost. Připravte své tělo na obrovské proudy energie. Nevystavujte své tělo další energetické zátěži, mezi které patří například pohyb ve větším sročeném množství lidí, přílišná konzumace jídla, kávy či alkoholu, samozřejmě práce s elektro-magnetickými přístroji a technikou. (...) Noste u sebe živý (aktivní) krystal, kterým vždy můžete přebytek (elektrického proudu v organismu) z těla odvést pryč, obzvláště poté, co se ještě vyzujete naboso, případně druhou ruku namočíte do tekoucí studené vody.“⁷⁵

5.1.2 Globální transformační změny

„Hluboké změny nastávají v celé naší sluneční soustavě“, píše Mašek, „- nikoliv pouze naše jedna malá planeta – momentálně podstupuje hluboké, nevídané fyzické změny.“⁷⁶

„Nová energie podle jedné z teorií souvisí s hvězdou Sírius. Ta je podle této teorie domovem Kristovského vědomí, nejen pro naši planetu a sluneční soustavu, ale pro celou naši galaxii. Sírius má být jakýmsi duchovním prototypem Země a sehrává ve vývoji naší planety důležitou evoluční úlohu.“⁷⁷

Předzvěsti změn mají být i nejrůznější jevy na obloze, potažmo celém vesmíru. Jak se můžeme dočíst v Maškově knize: „Mnozí z čtenářů mne kontinuálně upozorňují na různé změny polohy, zejména Měsíce. Přestože astronomické observatoře podobné úkazy popírají, počet lidí, kteří tato pozorování potvrzují, již překročil hranici omylu či náhody.“⁷⁸ Nebo dále na stránkách Osudu: „Měsíc opravdu už není tím, co býval dříve, vše je jinak, divoce rotuje.... a doufám, že tentokrát už se opravdu nenajdou "inteligenti", kteří budou znovu tvrdit, že "to je naprosto normální a že tomu tak bylo vždycky". Ne, přátelé, přestaňte si lhát, anebo rezignujte zcela na poznání. Sledujte dění na obloze, představení teprve začíná!“⁷⁹ Či dále např.: „Mnoho filozofických, myšlenkových i náboženských směrů, nás nabádá, ať pečlivě a stále sledujeme nebe, protože tam budou patrné první projevy počínajících změn (kmeny indiánů Hopi i Mayové). Někteří odvážně hovoří o změnách na Saturnu, jiní naopak na Jupiteru, samotná Bible hovoří o znameních, která se

⁷⁵ Mašek, Jiří. 2012 Apokalypsa v přímém přenosu, str. 65.

⁷⁶ Tamtéž, str. 126.

⁷⁷ Tamtéž, str. 127.

⁷⁸ Tamtéž, str. 118.

⁷⁹ Anonym, Měsíc - posouvají se jeho póly?, Osud.cz 27. 11. 2010, <http://www.osud.cz/mesic-posouvaji-se-jeho-poly>, staženo: 10. 3. 2016.

*mají objevit na nebesích, Buddha mluví o nebeských znameních rovněž a staří Mayové stejně tak.*⁸⁰

Mimo kosmické změny ve vesmíru, lze pozorovat přírodní změny i na Zemi, například se má jednat o úhyn včelstev, kdy je podle Maška na vině buď kosmická radiace, a nebo chemtrailové letecké sprejování, „*kterým se globální vláda snaží pronikání kosmické a sluneční radiace na Zemi zabránit.*“⁸¹ Tím se dostáváme k dalšímu významnému bodu v Maškově filozofii, kterým je konspirace sil, které mají moc nad světem a snaží se nejrůznějšími způsoby zabránit transformačnímu procesu.

5.1.3 Teorie globální vlády

*„Zásadní poselství je, že je vzestupu a transformaci mnohaúrovňově bráněno a existuje snaha opravdu zdatných protivníků jej znemožnit, zastavit. Proti lidstvu vypukla doslova válka.“*⁸²

*„Lidé se mne často na přednáškách nebo mailech ptají, co onoho 21. prosince 2012 vlastně nastane. A já jim se zvláštní radostí odpovídám. Z hlediska vzestupu zas až tak nic moc. Nic víc, než se děje dosud. Jen všem bude mnohem viditelnější, v mnohem větší a častější formě, ale nezapomeňme, že onen proces bude trvat desítky let! Ovšem z hlediska tvrdé obrany elit proti vzestupu se možná stane v období říjen 2012 až únor 2013 mnoho. Právě v tento čas mají vygradovat temné energie, právě v tento čas chtějí pochyťat a uvěznit ti, jež stojí maskou v tvář proti lidstvu, co nejvíce duší.“*⁸³

*„Pro ty, kteří opravdu přemýšlejí o tom, co se na Zemi poslední desítky, resp. stovky let děje, není jiné vysvětlení: Kdosi bojuje proti lidským bytostem, snaží se je zotročit, vyždímat a zničit. Na konci této epochy však hrozí KONEC této hry a totální změna paradigmatu na Zemi. (...) Část entit pozemských i mimozemských se snaží nejen odříznout lidstvo od vzestupu, ale dokonce jen robotizovat. A to je klíčové!“*⁸⁴

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ Mašek, Jiří. 2012 *Zlatá brána otevřena*, str. 121.

⁸² Mašek, Jiří. 2012 *Apokalypsa v přímém přenosu*, str. 10.

⁸³ Tamtéž, str. 12.

⁸⁴ Tamtéž, str. 13.

„Žijeme pod nadvládou satanských kultů, těch, kteří rozhodují o všem důležitém zde na planetě. Mnohokrát jste se asi zamýšleli nad tím, jak se do čela politických stran či jednotlivých zemí mohou dostat tak bezcharakterní bestie. Je to zapříčiněno právě tímto faktorem.“⁸⁵

Toto jsou příklady výňatků z Maškovy knihy, ve kterých se zmiňuje o „silách temna“. Ty podle něho proti lidstvu bojují na všech možných frontách a snaží se mu překazit jeho duchovní růst. Za takovou nejpozoruhodnější zbraň, kterou stojí za to zmínku a především kterou tyto síly podle Maška používají je tzv. chemtrails. Mašek tento jev vysvětluje jako „příležitostné letecké „sprejování“ rozsáhlých území a aglomerací, zejména a v podstatě výhradně na straně západního světa. Zatímco normální kondenzační stopa po letadle zmizí zhruba do 15 minut, chemtrailsy zůstávají viset na obloze dlouhé hodiny, zatímco se stále rozšiřují a spojují. (...)“⁸⁶ Spatřuje v tom „snahu o výraznou redukci obyvatelstva prostřednictvím zanesení nejruznějších nemocí (borelióza, různé pneumokokové infekce způsobující zápal plic, nově také tzv. Morgellonovu nemoc a další závažné poruchy) a zničení imunitního systému lidí.“⁸⁷ A dodává, že „se zdá být nad Slunce jasné, že chemtrailsy mají za úkol odstínit Slunce, případně přicházející kosmické paprsky od Země. Zabránit setkání lidské DNA s paprsky. Pročpak?“⁸⁸ Jako důkaz ze svého vlastního pozorování například uvádí, že „po chemtrailsovém náletu jeden čas dostávali modroocí rýmu z jedné (levé) nosní dírky. Výhradně modroocí a výhradně z jedné.“ Je přesvědčen, že „to svědčí mimo jiné o tom, že globální vláda o genetice ví mnohem více, než zatím zveřejňují a snaží se cíleně útočit na různé skupiny lidí.“ Dokonce píše, že jejich „podobnou zbraní zdá se být virus HIV, resp. AIDS.“⁸⁹

Politika a vedení zemí i Země je podle Maška „v moci elitních klanů a tajných okultních skupin typu zednářů a iluminátů“, a podle jeho názoru „tyto satanské a luciferské kulty brání a budou bránit v tom, co se na planetě Zemi má tendenci stát přirozeně.“⁹⁰ Je toho názoru, že si nelze pouze „sednout pod strom osvícení a zapomenout na svět, ve kterém žijeme“ ale je potřeba mít se na pozoru před „silami temna, které se snaží odtlačit

⁸⁵ Tamtéž, str. 315.

⁸⁶ Mašek, Jiří. 2012 *Zlatá brána otevřena*, str. 120.

⁸⁷ Tamtéž, str. 120.

⁸⁸ Mašek, Jiří. 2012 *Apokalypsa v přímém přenosu*, str. 243.

⁸⁹ Mašek, Jiří. 2012 *Zlatá brána otevřena*, str. 137.

⁹⁰ Tamtéž, str. 169.

*lidi od toho, aby byli sami sebou.*⁹¹ K „silám temna“ Mašek řadí nejenom „globální vládu“, ale i církve a sekty.

Ukázkou spojení roku 2012 a globálního spiknutí mohou být olympijské hry v Londýně. Článek s podtitulkem *„Někteří lidé věří, že elitní klika použije hry pro simulaci mimozemské invaze, v rámci svého plánu na ovládnutí světa“* informuje o bohaté fantazii některých lidí. *„Základní scénář je zhruba takovýto: zatímco oči světa jsou v r. 2012 upřeny na Londýn, odehraje se na londýnském stadionu velkolepá mimozemská invaze. (...) Prvním důkazem je logo olympiády 2012, když přeuspořádáte čtyři hranaté číslice bizarního tvaru, říkájí teoretici, a dostanete „zion“. Dokonce je nad „i“ i tečka. To je známkou, že „oni“ mají v plánu vytvořit nový Jeruzalém přímo zde v zelené a příjemné anglické krajině. Další známkou jsou názvy ulic kolem olympijského komplexu: Velká východní ulice, Tesařova ulice, Andělská ulička, ulička Chrámových mlýnů, Kostelní ulice – nezní všechny tak trochu biblicky?“*⁹² Ve výčtu dalších „důkazů“ by bylo možné pokračovat. Zajímavější může být ale odpověď jednoho muže, který byl o „londýnské teorii spiknutí“ přesvědčen. Na dotaz, co bude dělat, pokud se nic nestane, odpověděl: *„Budu opravdu zatraceně překvapený,“ říká, „ale pokud se nic nestane, řekl bych, že síly dobra za oponou, jako my, to zachránily a síly zla byly zastaveny.“*⁹³

Neméně zajímavý je poznatek samotného Jiřího Maška k letním olympijským hrám. Tomu sice takto prezentovaná konspirační teorie přijde už přes čáru, povšiml si však úplně něčeho jiného. V úvodním olympijském ceremoniálu rozpoznal úpadek západní civilizace. *„Díval jsem se, ceremoniál byl zcela jistě sice plný symboliky, ale jinak hrozně nudný a mrtvý. V porovnání třeba s Pekingem. Západní civilizace už vskutku nemá světu co dát. Leda moderní technologie a filmy. Končíme, odcházíme. Ano, naprosto krásně bylo vidět, jak je naše, západní civilizace, již mrtvá, bez známek života, bez známek myšlenky, bez známek lidství.“*⁹⁴

⁹¹ Tamtéž, str. 170.

⁹² Anonym, Je olympiáda 2012 v Londýně součástí komplotu na ovládnutí světa?, *Osud.cz* 11. 12. 2010, <http://www.osud.cz/je-olympiada-2012-v-londyne-soucasti-komplotu-na-ovladnuti-sveta>, staženo: 10. 3. 2016.

⁹³ Tamtéž.

⁹⁴ Jiří Mašek, Olympijské konspirační šílenství, *Osud.cz* 27. 7. 2012, <http://www.osud.cz/olympijske-konspiracni-silenstvi>, staženo: 10. 3. 2016.

5.2 Osud.cz, jeho cíle a předpovědi pro rok 2012

Na internetovém Osudu jsou četně zastoupeny články z oblastí vědních disciplín nebo se tak alespoň tvářících. Ke svým tvrzením často new-age badatelé využívají poznatků moderní vědy. Hnutí Nového věku ovšem mají k vědě jako takové často ambivalentní postoj. K formální vědě a jejím závěrům zachovávají spíše odstup a vychází z prací vědců, „kteří se dívají za konvenční vědu“ či „alternativních badatelů“. Když už jsou využívány skutečné vědecké informace, tak bývají často vytrhávány z kontextu a tím poupravěny pro vlastní závěry. Příkladem může být David Wilcock, „velmi nadaný parapsycholog a spekulativní vědec“, jak je psáno na Osudu.cz, který kupříkladu zpochybňuje Darwinovu evoluční teorii a tvrdí, že *„pravděpodobnost, že DNA by se mohla vyvinout „náhodnou mutací“, je tak neskutečně malá, že je to směšné – podobně jako myšlenka, že když máte dostatek opic píšících na stroji, jedna z nich nakonec vytvoří kompletní Shakespearovu hru“*.⁹⁵ Je naopak toho názoru, že *„lidský druh, podobně jako housenky vstupující do metamorfózy, je v současné době „přeprogramován galaktickým středem, aby se stal vyspělejší, zatímco... jsme stále zde v našich tělech“*. *To je umožněno proto, že molekula DNA je jako programovatelný kousek hardwaru ... takže když změníte energetickou vlnu, která jí prochází, skákající DNA ji zakóduje do zcela jiné formy. Proto je možné, že jak vstupujeme do stále „inteligentnějších“ zón energie v galaxii, vzory energie DNA pro stvoření na planetě jsou všechny upgradovány, a k mutacím dochází tak rychle – no během jednoho života – že neexistuje žádná „přechodová“ fosilie.“*⁹⁶ Stručně řečeno: *„skládáme ze stejných látek, které se nacházejí na nebesích, takže již není tak divné, že nebeské události by na nás měly mít značný dopad.“*⁹⁷

Pro přesnější představu o internetovém OSUDU.cz je na místě zmínit i pohled samotného autora na svůj portál a poodkrýt cíle jeho snažení:

*„Osud vznik z pocitu nedostatku internetových míst, kde by bylo místo, které by uspokojilo tu křesťany, tu buddhisty, zároveň však třeba lidi, které zajímají mimozemské civilizace nebo pohled na politiku, o kterém se v médiích nesmí hovořit.“*⁹⁸

⁹⁵ Anonym, Evoluce DNA nebo posun vědomí v r. 2012, *Osud.cz* 3. 8. 2011, <http://www.osud.cz/evoluce-dna-posun-vedomi-v-r-2012>, staženo: 10. 3. 2016.

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ Jiří Mašek, ANoSS – „Osvícení není změnou, ale pouze poznáním...“, *Anos.cz* 2004, <http://www.anos.cz/cile.html>, staženo: 9. 6. 2007.

„Nečekejte, že dostanete nějaké obvyklé new-age žvásty, které najdete bohužel v 80 % knížek a 90 % článků na internetu. (...) Ne, pracuji trošku jinak a možná proto mají mé knihy i internetový portál OSUD.cz tak obrovský úspěch.“⁹⁹

„Než bych vám předkládal duchařské nesmysly ve stylu jeden anděl channeloval, čehož jsou plné blogy, raději se drahně let snažím až o téměř vědeckou a seriózní práci. Snad také proto OSUD.cz patří mezi tak trošku neduchovní dílka, ve smyslu českého duchovně-dekadentního instantna posledních 20 let. Snad také proto je tolik sledovaný, i tolik nenáviděný. Esoterik by měl být všechno, jenom ne naivní. A tak tomu celé roky bylo, až energie New Age, zřejmě řízena těmi, kteří řídí vždy a všechno tady na planetě, to celé nějak pochroumala, také tím, že zpřístupnila toto pole lidem, kteří ho nejsou hodni, kteří ho nedorostli. (...) Osobně se snažím jako v případě složitého puzzle zjistit, jak do sebe věci zapadají. Řadu mechanismů už jsem objevil, ale ještě větší část zůstává neobjevena a nezařazena. Stojí za tím stovky hodin práce, přemýšlení, čtení, psaní, meditování, stovky hodin únavy i depresí. Nicméně považuji za zcela zásadní a fatální zjistit, co se vlastně v této době děje a dít bude. Obzvláště pak poté, co na mne tyto síly mají mnohem větší vliv, než na místní. To ponejspíš souvisí s mým kosmickým původem, nakolik nejsem úplně zdejší, byť je mi prostředí Země už z mnoha životů dobře známé.“¹⁰⁰

Co se tedy stane v roce 2012? Například:

„Stane se to, co nikdo nečeká: Nestane se vůbec nic. Tedy alespoň pro vnímání běžného člověka, který zde, v rovině 3D zůstane. Dál zde bude žít stejný život, dál zde bude mít všechno, co k němu potřebuje, dál zde budou přítomni i všichni lidé, které zná a má rád. Neboť jeho projekce světa a života, jaké je v tuto chvíli schopen, se nezmění.

Pouze ti, kteří dojdou k tomu, že v rovině 3D už nasbírali všechny potřebné zkušenosti, přesunou své vědomí do nového světa. A ten si budou projektovat podle svých představ. A to okamžitě. Pokud tam budou potřebovat pro své štěstí například i své děti, jejich projekce je tam zkrátka dodá. Budou tam.

⁹⁹ Mašek, Jiří. 2012 *Apokalypsa v přímém přenosu*, str. 11.

¹⁰⁰ Jiří Mašek, *Prosincová elektřina*, *Osud.cz* 7. 12. 2012, <http://www.osud.cz/prosincova-elektrina>, staženo 10. 3. 2016.

Ti, kteří zůstanou svým vědomím nadále ve 3D, budou si zde dále projektovat i své okolí, tedy třeba i ty, jejichž hlavní vědomí už bude dávno v 5D. Takže pro všechny, kdo tu zůstanou, se z jejich pohledu nezmění vůbec nic.

To skutečně podstatné a důležité se totiž odehrává právě nyní. Rok od roku, týden od týdne pořád víc vnímáme, jako by se to, co označujeme jako „negativní“, začalo rozpínat. Jakoby den ode dne přibývalo katastrof a lidského neštěstí a zla a stále se to stupňovalo. Tento pocit je správný. A to, co se děje, má svůj důvod. Je totiž třeba, aby v co nejkartší době co nejvíce bytostí pochopilo, že mohou odejít jinam. Jak jinak jim dát najevo, že ta možnost je? Lidé si začnou všimnout světla, až když je pohltí tma. To je přirozená lidská vlastnost. Ona tma je jim dávana proto, aby měli motivaci a důvod přesunout se tam, kde již díky své úrovni vědomí být mohou. Stačí jen si to uvědomit a použít klíč. Přítomný okamžik. Tvé vnímání přítomnosti tady a teď rozhoduje, kde jsi doma. Jen na tobě je, kam své vědomí umístíš.“¹⁰¹

„Není už z hlediska duchovního toho moc, co by se dalo dělat. Kostky jsou vrženy. Toto období zhruba 3-4 let lze zkusit pouze "přečkat". Pak se uvidí. Zbývá snad jenom pár věcí, které bychom měli usilovně praktikovat. Usilovně se modlit a činit pokání, meditovat a rozsvěcet své vnitřní slunce, případně roztočit svou vlastní merkabu a postupně se odpojovat od Země, která se bude trást stále více. Narozdíl od člověka má však všechny předpoklady to zvládnout. Z toho pohledu je opravdu komická veškerá snaha duchovních lidiček jakkoli pomáhat matičce Zemi. Jediné, co by měli udělat: nechat si sami pomoci od Země. Ale vysvětlujte to lidskému egu, notabene duchovnímu, že.. každý raději bude zkoušet neúspěšně spasit druhé, než by úspěšně spasil sám sebe.“¹⁰²

„Ať se v letech 2011 a 2012 stane cokoli, bylo to naplánováno zlovolnými, vícedimenzionálními bytostmi a jimi to také bude provedeno. (* bytosti, démoni, mimozemšťané atd.)“¹⁰³*

¹⁰¹ Anonym, Rok 2012 a zákony páté dimenze, *Osud.cz* 31.03.12, <http://www.osud.cz/rok-2012-zakony-pate-dimenze>, staženo: 10. 3. 2016.

¹⁰² Jiří Mašek, Současné energie a církev Kristova, *Osud.cz* 22. 2. 2011, <http://www.osud.cz/soucasne-energie-cirkev-kristova>, staženo: 10. 3. 2016.

¹⁰³ Anonym, Osudové omyly týkající se roku 2012 a planeta Země (1/2), *Osud.cz* 28. 1. 2013, <http://www.osud.cz/osudove-omyly-tykajici-se-roku-2012-planeta-zeme-12>, staženo: 10. 3. 2016.

5.3 Po roce 2012

„Konec světa všichni očekávali v prosinci 2012. Marně. Ten skutečný může však nastat jen o pár měsíců, maximálně let později. Lidstvo se ve své novodobé historii ocitá zřejmě nejbliž svému vyhynutí. Důvod je prostý, z rukou vymknutá energie technologie štěpení jádra. Atomová energie. Mozky planety Země předběhli dobu, vymysleli a rozpracovali tuto energii přes veškerá učiněná varování příliš brzy. Chybou bylo, že lidé na používání této formy energie postrádali vyšší úroveň vědomí.“¹⁰⁴

V tomto článku na Osudu je pro neuskutečnění konce světa v prosinci 2012 „důvod prostý“, v jiných článcích jsou důvody složitější. Skutečností je, že oproti prorockým textům o zkáze světa a očekávaným klíčovým událostí roku 2012, článků objasňujících lhostejnost Světa k mnohačetným předpovědím a jeho stále plynutí času bez povšimnutí přisuzovaných změn, výrazně ubylo. Někteří tento fakt, že představy byly mylné, přijali, jiní se s ním nesmířili a dál pokračovali a pokračují v hledání dalších „konců světa“. *„Svět se právě v těchto posledních dnech rozpadá ve švech, pokud člověk vysloveně nemá hlavu v písku. Eskalace řady záležitostí zřetelně ukazuje, že nyní, v nejbližších dnech a týdnech, budou nastaveny výhybky důležité pro budoucnost nás všech.“¹⁰⁵* Toto varování bylo uveřejněno v roce 2014. Může postačit jako malý důkaz o neutuchající snaze vzkřísit pohřbené naděje. Či v dubnu 2014, k události rudého úplňku Jiří Mašek: *„Má-li se nastartovat pro svět cosi děsivého a velkého, udělají to elity právě během následujících 14 dní. Sledujme bedlivě další politicko-ekonomicko-společenský vývoj. Svět se znovu ocitá v samém předpeklí.“¹⁰⁶*

Asi nejvíce se k roku 2012 Jiří Mašek vyjadřuje v rozhovoru pro časopis Dingir (2014). Na otázku zda není zklamán, že nedošlo k žádným viditelným změnám, odpověděl: *„Nejsem. Nic extra jsem totiž neočekával. Tedy, nic zázračného a převratného. Nic, co by šlo jasně ohraničit, nebo jasně zpozorovat a odškrtnout si. Takhle to v duchovním světě nefunguje. Dlouhodobé změny probíhají roky, resp. desetiletí velmi pomalu. (...) Připouštím, že jsem možná přeci jen očekával, že se věci budou dít možná malinko rychleji. Že se jevy budou odehrávat rychleji. Ještě transparentněji. Sekvenčněji. Že i lidé, kteří*

¹⁰⁴ Tomáš Marný, Lidé nyní udělají společně kvantový skok, nebo projekt Lidstvo může v troskách skončit, *Osud.cz* 21.1.2014, <http://www.osud.cz/lide-nyni-udelaji-spolecne-quantovy-skok-projekt-lidstvo-muze-v-troskach-skoncit>, staženo: 10. 3. 2016.

¹⁰⁵ Peter Denk, Začíná to být vážné, *Osud.cz* 14. duben 2014, <http://www.osud.cz/zacina-byt-vazne>, staženo: 10. březen 2016.

¹⁰⁶ Jiří Mašek, Krvavý úplněk, zatmění a doba temna nadchází..., *Osud.cz* 14. 4. 2014, <http://www.osud.cz/krvavy-uplnek-zatmeni-doba-temna-nadchazeji>, staženo: 10. 3. 2016.

*předtím neviděli, nevěřili, odmítali, nyní spatří, uvěří a připustí. (...) V každém případě, ano, jde to pomaleji.*¹⁰⁷

Nebo další příklady z Osudu.cz:

„Situace je vážná a nebezpečná, ale neměli bychom se bát zbytečně, speciálně ne rozruchu kolem roku 2012. Je záměrem našich nepřátel nahnat nám hodně strachu. Není ani žádná přirozená, ani žádná Bohem chtěná apokalypsa. Naši nepřátelé se snaží nějakou apokalypsu zinscenovat. Když to pochopíme, můžeme proti tomu víc učinit.“¹⁰⁸

„Konec světa všichni očekávali v prosinci 2012. Marně. Ten skutečný může však nastat jen o pár měsíců, maximálně let později. Lidstvo se ve své novodobé historii ocitá zřejmě nejbliž svému vyhynutí.“¹⁰⁹

„Svět se právě v těchto posledních dnech rozpadá ve švech, pokud člověk vysloveně nemá hlavu v písku. Eskalace řady záležitostí zřetelně ukazuje, že nyní, v nejbližších dnech a týdnech, budou nastaveny výhybky důležité pro budoucnost nás všech.“¹¹⁰

5.4 Shrnutí

Mezi nejčastější autory článků na Osud.cz patří Jiří Mašek. Často jsou sice články podepisovány jako „admin“, s vysvětlením, že se jedná o redakci Osudu, avšak mnohdy podle stylu psaní je důvod domnívat se, že jde o Jiřího Maška. Články ze zahraničí jsou překládány autorem „exkluzivně“. Svůj internetový portál Mašek v roce 2002 zpoplatnil (v současné době registrace na měsíc stojí 165 Kč) a tím na sebe strhl vlnu kritiky zejména za to, že si za cizí přebrané texty, jejichž autorem není, nechává zaplatit. On sám se brání argumentem, „že vše probíhá se souhlasem, nebo tichým souhlasem jednotlivých webů. Kdykoliv kdokoliv odmítl tuto formu, samozřejmě okamžitě přestávám s přetiskováním...“¹¹¹

¹⁰⁷ Vojtíšek, Zdeněk. Brána se otevřela, apokalypsa probíhá. *Dingir* 17(2)/2014, str. 64.

¹⁰⁸ Anonym, Osudové omyly týkající se roku 2012 a planeta Země (2/2), *Osud.cz* 31. 1. 2013, <http://www.osud.cz/osudove-omyly-tykajici-se-roku-2012-planeta-zeme-22>, staženo: 10. 3. 2016.

¹⁰⁹ Tomáš Marný, Lidé nyní udělají společně kvantový skok, nebo projekt Lidstvo může v troskách skončit, *Osud.cz* 21.1.2014, <http://www.osud.cz/lide-nyni-udelaji-spolecne-quantovy-skok-projekt-lidstvo-muze-v-troskach-skocit>, staženo: 17. 3. 2016.

¹¹⁰ Peter Denk, Začíná to být vážné, *Osud.cz* 14. duben 2014, <http://www.osud.cz/zacina-byt-vazne>, staženo: 17. 3. 2016.

¹¹¹ Jiří Mašek, Názory k článku Irácká válka mobilizuje český web, *Lupa.cz* 2003, <http://www.lupa.cz/clanky/iracka-valka-mobilizuje-cesky-web/nazory/>, staženo: 23. 3. 2016.

Internetové stránky Osud.cz jsou hlavním komunikačním médiem, které Jiří Mašek používá pro šíření svých myšlenek. V centru jeho filozofie stojí v první řadě transformace. Jak tento svět, tak ani naprostá většina lidí v něm není na úrovni, na které může být, na takové, kterou bychom mohli opsat pomocí těch nejlepších vlastností, které by takový svět a člověk mohl mít. Proto se v současnosti děje tolik katastrof, tragédií, špatností. Transformace je tedy nutná k tomu, aby tomu bylo naopak, a podle Maška je už nablízku. Svědčí o tom změny, ke kterým dochází. Ty pozoruje prakticky ve všem možném. U člověka počínaje, přes Zemi, a vesmírem konče. Mnoho energie také věnuje konspiračním teoriím, zejména globální moci, o které je přesvědčen, že usiluje o zastavení transformačního procesu. Mašek se tak pasuje do role jakéhosi ukazatele a rádce při hledání té správné cesty. „*Nejsem zde proto, abych vás nutil měnit názory, stanoviska, a život. Jsem zde proto, abych ťukal podněty všem, kteří slyší.. aby jednou snad i viděli, a začali konečně vnímat.*“¹¹² Jiří Mašek sice tvrdí, že „*s úsměvem a láskou jde všechno líp*“, na což prý nemáme zapomínat, na druhou stranu web, jehož je provozovatelem, je občas vcelku negativně naladěný. Při pročítání předpovědí o vesmírných tělesech, které se náš řítí, katastrofách způsobených globálními mocnostmi, či budoucnosti některých lidí, kteří nápor transformační energie neunesou a „*spontánně samozápalem shořít*“ by úsměv člověk hledal marně. Role Zla je však v Maškově rétorice důležitá. Ukazuje na něm potřebu záchrany světa, který v jednom z rozhovorů popsal jako království potažené černým sukem, kde vládne temnota a smutek, a kde velmi často sedí Drak, což je ideální chvíle, pro to, aby přišel nějaký ten Jiřík.¹¹³

¹¹² Jiří Mašek, Rychlovka s jmm, *Osud.cz* 6.3. 2016, <http://www.osud.cz/http%3A/%252Fwww.osud.cz/rychlovka-jmm-03-2016>, staženo: 17. 3. 2016.

¹¹³ Vojtíšek, Zdeněk. Jiřík proti draku. *Dingir* 14(1)/2011, str. 22.

6. Závěr

6.1 Aplikace teorie kognitivní disonance na Maškovu transformaci v roce 2012

Rok 2012 tedy proběhl bez nějakých očividných dramatických událostí celosvětového významu a nás zajímá, jaký pohled na věc má Jiří Mašek a jaké jsou důvody a podmínky toho, že na tom, že se nic nestalo, vlastně ve výsledku nezáleží.

„Zřejmě se osobně domníváte, že jsem se v roce 2012 nějak výrazně zmýlil (úsměv). Já si to opravdu nemyslím a myslím, že ani mí čtenáři, většina z nich, si to vážně nemyslí.“¹¹⁴ A v zápětí Mašek dodává příklad: „Měl jsem signály, že se vrátí bývalá německá marka a nahradí euro. Peníze byly vytištěné a stanoven termín. Nakonec k tomu nedošlo. Ohlásil jsem předem, že to přijde. Vypadá to, že jsem se zmýlil. Ne. Jen ti, kteří velí, nakonec zvolili jinou variantu... tak to bývá.“¹¹⁵ Zde je ukázkový příklad racionalizace skrze obvinění okolí. Předpověď byla správná, ale za její nenaplnění mohou „ti, kteří velí“. A tak i oni vlastně mohou za to, že se v roce 2012 nic moc nestalo, protože jak jsme se dočetli výše, jsou to oni, kdo zpomalují transformační proces. Obecně vzato, označit za viníka „globální vládu“ je velmi snadné. Politické manipulace jsou součástí světa od nepaměti a není těžké přisoudit politické moci další zájem. Ovšem pouze přisoudit, mnohdy už se ne bavíme o jeho vysvětlení. Na dotaz, jaký mají tyto „temné síly“ důvod k tak masovému působení, Mašek odpověděl: „Nerad bych to nějak moc písemně rozebíral. Navíc motivaci těchto sil v podstatě zatím stále nemám uzavřenou a pochopenou.“ a pokračuje „Jde o historické souvislosti a vývoje trvajících milióny, miliardy let. Museli bychom znát historii, vesmírnou, kosmickou historii, abychom to pochopili alespoň z části. A jí ji zatím tak dokonale neznám, byť samozřejmě některé části jsou mi známi...“¹¹⁶ Kosmickou historii, alespoň z té potřebné části, nikdo z Maškových příznivců ani odpůrců nejspíše nastudovanou nemá, a tak je těžké něco namítat. Tím se dostáváme k dalšímu důležitému bodu a to je neurčitost slovních spojení a používání nic neříkajících významů některých frází. Články se snaží získat na důležitosti tím, že používají slov a slovních obrátů, kterým lze těžko rozumět, pod kterými si toho jde představit mnoho a nebo naopak nic. Často se jedná o termíny z různých vědních oborů či dokonce vlastní,

¹¹⁴ Vojtíšek, Zdeněk. Brána se otevřela, apokalypsa probíhá. *Dingir* 17(2)/2014, str. 65.

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ Vojtíšek, Zdeněk. Jiřík proti draku. *Dingir* 14(1)/2011, str. 22.

nikde nevysvětlené. Obvyklá jsou také slovní spojení s přívlastkem energetický, spirituální apod. Tím je vytvořena jakási mlha, s jejíž pomocí lze lépe prezentovat vlastní závěry. Případné doplnění biblickými citáty pak může přidat na váze.

Když se vrátíme k roku 2012 a k tomu, jak se k němu vyjadřuje Jiří Mašek, zjistíme, že na jedné straně je daný rok „*mohutný začátek dalších jevů*“ a na straně druhé „*se nestane vůbec nic*“. V tom druhém případě by tedy nebyl důvod vkládat do názvu svých knih rok 2012, nebyl by důvod se znepokojovat číselnými kombinacemi jedniček, nul a dvojek při „transformačních procesech“, nebyl by důvod se připravovat na „*energeticky náročné období*“. Opět můžeme hovořit o neurčitém šeru, které Mašek kolem roku 2012 vytvořil, jelikož se pak lépe vysvětluje, kdyby náhodou k ničemu nedošlo. Je možné ale vysledovat ještě další důvod. Rok 2012 jako prostředek, s jehož pomocí se lze lépe zviditelnit. „*Já této obecně srozumitelné a hlavně známé značky využil i pro popsání dějů, jak je vidím já, ve svých knihách. Nevztahují se pouze k roku 2012, probíhaly i před ním a probíhají stále více i nyní.*“¹¹⁷ To, že se „něco“ má dít kolem roku 2012, ať už v jakékoliv souvislosti, kontextu či spojitosti, zaznamenali téměř všichni, a vysvětlit co se má dít je už jen polovina práce, oproti potřebě přesvědčit o výjimečnosti nějakého jiného data.

K roku 2012 tedy Jiří Mašek nepodává víceméně žádná zvláštní vyjádření, protože zkrátka všechno stále probíhá. Můžeme tak říci, že Mašek, v souvislosti s rokem 2012, těžší z neurčitosti a přílišné detailní nepropracovanosti svých tvrzení. Disonance mezi tím, co bylo plánováno a tím co se stalo, nevznikla tak podstatná, protože proroctví nebylo přesně definováno. Další výhodou lze spatřovat v rozsahu témat, jimiž se Mašek zabývá – od astrologie přes lékařství až po světovou ekonomiku, atd. Rok 2012 nebyl bodem, na kterém by závisela životnost Maškových teorií. Tvořil pouze jeden z mnoha a právě díky tomuto množství témat je možné „zahladit stopy“ a vypomoci si nějakým jiným. Transformace, která měla s rokem 2012 nabrat na intenzitě, je omluvena tvrzením, že se nejedná o jednorázovou věc, ale dlouhodobý proces.

Potřeba je také zmínit další důležité podmínky, které pomohly prodloužit trvanlivost Maškových teorií. Významným bodem v Maškově bádání je hledání důkazů transformace. Ty jde podle jeho názoru vysledovat zejména v nejrůznějších katastrofách po celém světě, zdravotním stavu jednotlivých „očekávatelů transformace“, celkovém úpadku současné společnosti a světa obecně, a spouště dalšího. Důležité je, že tyto „důkazy“ jsou v podstatě nenapadnutelné. Katastrofy, ať už přírodní nebo jiné, se z různých důvodů děly,

¹¹⁷ Vojtíšek, Zdeněk. Brána se otevřela, apokalypsa probíhá. *Dingir* 17(2)/2014, str. 64.

dějí a budou dít po celém světě i nadále, nedostatkem času trpí snad každý, koho se dnes zeptáte, ať už očekává transformaci nebo ne, stejně jako občasnou bolestí hlavy. I depresi vám dnes spousta lidí odsouhlasí, natolik jsme si toto slovo oblíbili. S proměnou struktury svého DNA už si někdo tolik jistý být nemusí, ale připustí, že je to možné a beztak způsobené stresem ze současně společnosti. Chci tím poukázat na to, že současný životní styl a celková situace ve světě je pouze živnou půdou pro Maškovy teorie daleko spíše, než důkazy o probíhající transformaci. A tak je zkrátka pravdou, že určité z jeho „důkazů“ jsou pravdivé, protože prostě jsou pravdivé sami o sobě, i bez upozornění Jiřího Maška a jeho 15leté profesionální praxe, kterou v oboru sledování globální vlády vykonává.¹¹⁸

Pokud se tedy podíváme na „Maškův“ rok 2012 a způsoby odstranění disonance, jak byly uvedeny v tabulce výše, zjistíme, že racionalizace vítězí. V našem případě se jedná především o racionalizaci typu „obvinění okolí“ a částečně i „lidskou chybu“. O vině, kterou na zpomalené transformaci nese globální vláda, jsme si již řekli, a že věci po roce 2012 nepůjdou tak rychle, jak Jiří Mašek čekal už také. Opětovné potvrzení je samozřejmostí, jelikož je očividné, že Osud.cz pokračuje ve své činnosti dál. Co se týká vlivů, které přispěly k této další možné působnosti, je určitě potřeba zmínit, podle tabulky „sociální soudržnost“, v našem případě lze spíše říci „osudovou soudržnost“, protože internetové prostředí hraje velmi důležitou roli v případě soudržnosti. Je to místo, kde je možné se okamžitě vyjádřit, nechat vzniknout diskusi osob, které by se třeba za normálních podmínek nepotkali, apod. O výhodách virtuálního prostředí by se dalo psát zvlášť a v našem případě budou převažovat nad nevýhodami. Svou váhu má také fakt, že koncem roku 2012 se očekávalo „cosi“ a jediné co jako přípravu na toto cosi Mašek upozorňoval, bylo očekávat silné energie, čili příprava spíše obecná, nežli nějaká konkrétní s radikálními kroky. Proto poté, když k ničemu nedošlo, nebylo ani zvlášť potřeba litovat případných obětí. Opět tedy vyvstává potřeba zdůraznit nejasnost Maškových „proctví“, která pouze jaksi zvířila prach, ale po jeho dosednutí vše plyne dál a jedinou transformací, kterou lze s jistotou potvrdit, zůstává ta, kterou prochází bankovní účty jednotlivých předplatitelů internetového Osudu.cz.

Obecně je možné vypořádat, že ze dvou hlavních Maškových tematických okruhů, kterými jsou transformace a konspirační teorie, se po roce 2012 začíná do popředí více dostávat druhé zmíněné. Silný důraz na spiknutí mocností globálních vlád získává na popularitě. Zvýšenou poptávku po teoriích toho druhu lze vysledovat z přibývajících množství článků na toto téma, které se na Osudu.cz objevují a tím pádem i častější

¹¹⁸ Tamtéž, str. 65.

komentáře Jiřího Maška a jeho osobní pohled na věc. Zda globální vláda ovládne i výsadní postavení v celé Maškové filozofii, nelze s jistotou říci. Mohla by k tomu mít vcelku dobře nakročeno. I tak se ale takových prognóz raději nebudeme dopouštět i přesto, že už víme, jak se případně zachraňuje situace při nezdařené předpovědi.

Seznam použité literatury

Prameny:

BEROUNSKÝ, Daniel, [et al.]. *Náboženství světa*. MU Brno, 2009. ISBN 978-80-210-4961-1.

DAWSON, Lorne L., Prophetic failure in millennial movements. *The Oxford Handbook of Millennialism*. Oxford University Press, 2011. ISBN: 9780195301052.

DAWSON Lorne L., When Prophecy Fails and Faith Persists: A Theoretical Overview. *Nova Religi: The Journal of Alternative and Emergent Religions*. University of California Press, 1999. ISSN 1092-6690.

FESTINGER Leon, RIECKEN Henry W., SCHACHTER Stanley, *When Prophecy Fails: A Social and Psychological Study of a Modern Group that Predicted the Destruction of the World*. University of Minnesota: Press, 1956. ISBN 978-1-905177-19-6.

KOSTIČOVÁ, Z. Marie, 2012: *Mayský kalendář, transformace vědomí, dva světy a rovnováha*. Malvern, edice Religio 2011. ISBN: 978-80-87580-05-9.

KOSTIČOVÁ, Z. Marie. Mýty o konci světa a klasičtí Mayové. *Dingir* 14(1)/2011. ISSN 1212-1371.

KŘÍŽOVÁ, Markéta, *Mayové: Více než záhady dávné civilizace*. Aleš Skřivan ml., edice Karavela, 2011. ISBN: 978-80-86493-25-1.

LUŽNÝ, Dušan, *Nová náboženská hnutí*. MU Brno, 1997. ISBN: 80-210-1645-0.

MAŠEK, Jiří. 2012 *Apokalypsa v přímém přenosu*. Jiří Mašek, 2010. ISBN 978-80-254-4445-0.

MAŠEK, Jiří. 2012 *Zlatá brána otevřena*. Jiří Mašek, 2008. ISBN 978-80-254-1472-9.

MELTON J. Gordon, *Spiritualization and Reaffirmation: What Really Happens When Prophecy Fails*. *American Studies* 26. University of Kansas, 1985. ISSN 0026-3079.

MORLEY, G. Sylvanus, *Mayové, Orbis*, 1977. ISBN 605-22-857.

REMEŠ, Prokop. Když selžou prorocství. *Dingir* 17(2)/2014. ISSN 1212-1371.

REMEŠ, Prokop, *Svědkové Jehovovi: historický přehled*. Oliva, 1995. ISBN 80-85942-03-8.

VOJTÍŠEK, Zdeněk. Brána se otevřela, apokalypsa probíhá. *Dingir* 17(2)/2014. ISSN 1212-1371.

VOJTÍŠEK, Zdeněk, *Encyklopedie náboženských směrů v České republice*. Portál, 2004. ISBN 80-7178-798-1.

VOJTÍŠEK, Zdeněk. Jiřík proti draku. *Dingir* 14(1)/2011. ISSN 1212-1371.

VOJTÍŠEK, Zdeněk. Transformace je blízko. *Dingir* 14(1)/2011. ISSN 1212-1371.

Elektronické zdroje:

Anonym, Evoluce DNA nebo posun vědomí v r. 2012, *Osud.cz*. 2011-08-03 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/evoluce-dna-posun-vedomi-v-r-2012>

Anonym, Je olympiáda 2012 v Londýně součástí komplotu na ovládnutí světa?, *Osud.cz* 2010-12-11 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/je-olympiada-2012-v-londyne-soucasti-komplotu-na-ovladnuti-sveta>

Anonym, Měsíc - posouvají se jeho póly?, *Osud.cz*. 2010-11-27 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/mesic-posouvaji-se-jeho-poly>

Anonym, Osudové omyly týkající se roku 2012 a planeta Země (1/2), *Osud.cz*. 2013-01-28 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/osudove-omyly-tykajici-se-roku-2012-planeta-zeme-12>

Anonym, Osudové omyly týkající se roku 2012 a planeta Země (2/2), *Osud.cz*. 2013-01-31 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/osudove-omyly-tykajici-se-roku-2012-planeta-zeme-22>

Anonym, Rok 2012 a zákony páté dimenze, *Osud.cz*. 2012-03-31 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/rok-2012-zakony-pate-dimenze>

Jiří Mašek, ANoSS – „Osvícení není změnou, ale pouze poznáním...“, *Anos.cz*. 2004 [cit. 9. 6. 2007]. Dostupné z: <http://www.anos.cz/cile.html>

Jiří Mašek, Centrum jiřího maška & přátel v Praze na Vyšehradě OTEVŘENO!, *Osud.cz*. 2007-09-27 [cit. 2009-05-31]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/cs/clanek.php?id=54>

Jiří Mašek, Hnutí, *Osud.cz*. 2001 [cit. 2003-03-14]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/hnuti/>

Jiří Mašek, Krvavý úplněk, zatmění a doba temna nadcházejí..., *Osud.cz*. 2014-04-14 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/krvavy-uplnek-zatmeni-doba-temna-nadchazeji>

Jiří Mašek, Názory k článku Irácká válka mobilizuje český web, *Lupa.cz*. 2003 [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/iracka-valka-mobilizuje-cesky-web/nazory/>

Jiří Mašek, Olympijské konspirační šílenství, *Osud.cz* 27. 7. 2012-07-27 [cit. 2016-03-10] Dostupné z: <http://www.osud.cz/olympijske-konspiracni-silenstvi>

Jiří Mašek, Prosincová elektřina, *Osud.cz*. 2012-12-07 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/prosincova-elektrina>

Jiří Mašek, Rychlovka s jmm, *Osud.cz*. 2016-03-06 [cit. 2016-03-17]. Dostupné z: <http://www.osud.cz/http%3A/%252Fwww.osud.cz/rychlovka-jmm-03-2016>

Jiří Mašek, Současné energie a církve Kristova, *Osud.cz*. 2011-02-22 [cit. 2016-03-10].

Dostupné z: <http://www.osud.cz/soucasne-energie-cirkev-kristova>

Peter Denk, Začíná to být vážné, *Osud.cz*. 2014-04-14 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z:

<http://www.osud.cz/zacina-byt-vazne>

Tomáš Marný, Lidé nyní udělají společně kvantový skok, nebo projekt Lidstvo může v troskách skončit, *Osud.cz*. 2014-01-21 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z:

<http://www.osud.cz/lide-nyni-udelaji-spolecne-kvantovy-skok-projekt-lidstvo-muze-v-troskach-skoncit>